

SVĚTLO

TÝDENÍK MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

29. ČÍSLO / XIV. ROČNÍK

9 Kč (12Sk)

23. ČERVENCE 2006

Z obsahu:

Jan, syn Zebedeův

Katecheze Benedikta XVI.
při generální audienci
5. července 2006
- strana 2 -

Tak se dóm stal vzorem pro všechny chrámy

Giuseppe Frangi
- strana 4 -

Na úkor posvátna

- strana 6 -

Asakrální ráz moderní chrámové architektury

- strana 6 -

Zůstaňte pevní ve víře

Z homilie Benedikta XVI.
na náměstí Pilsudského
ve Varšavě 26. května 2006
- strana 7 -

O aktuálním stavu vědy

Christa Meves
- strana 8 -

Dramatická situace křesťanů ve Svaté zemi

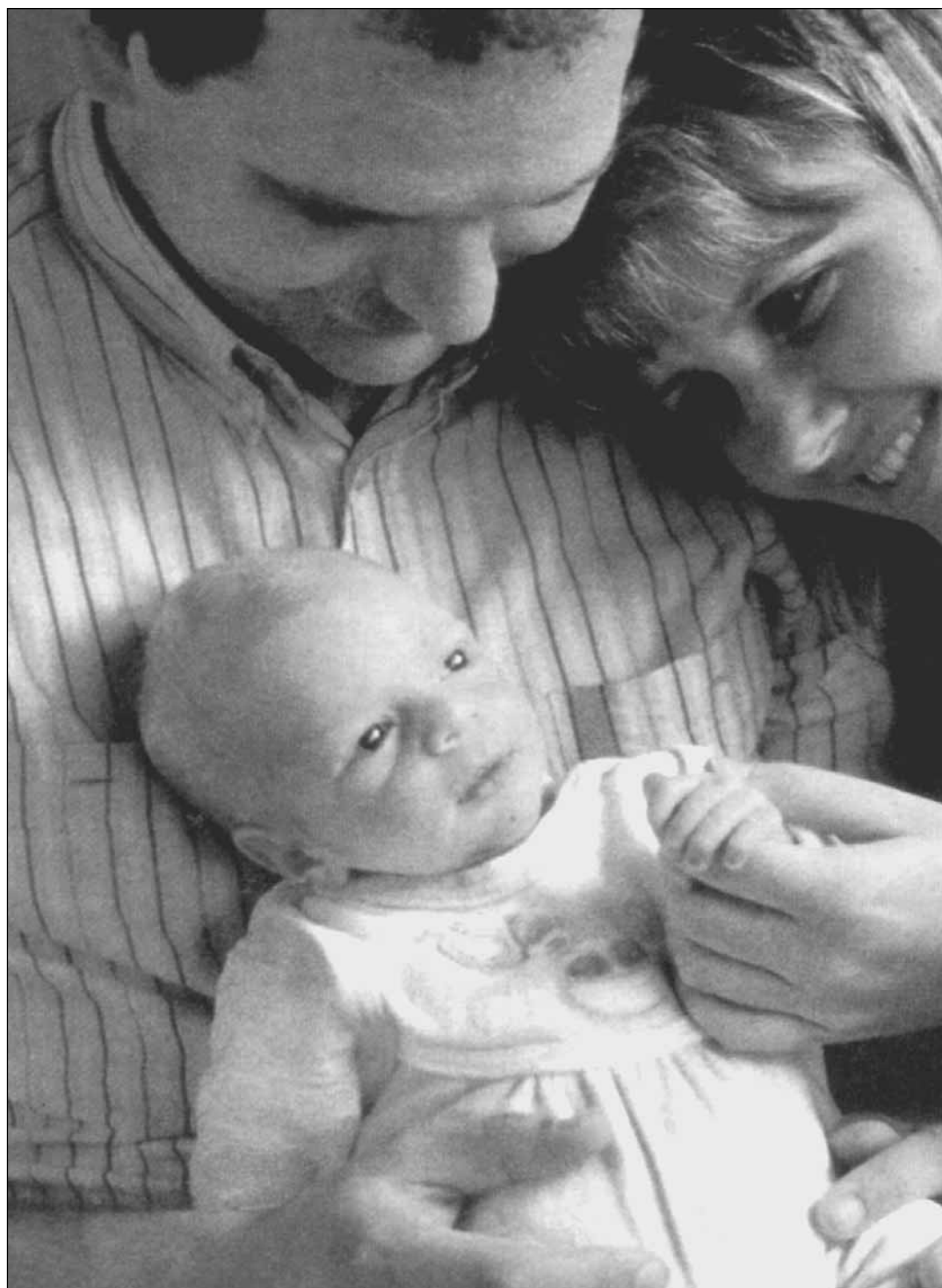
Dokončení
- strana 10 -

25 let zjevení v Medjugorje

- strana 12 -

Výzvy fatimského poselství (65)

Četba na pokračování
- strana 14 -

Věnujme dnešní setkání vzpomínce na jiného velmi významného člena apoštolského kolegia – na Jana, syna Zebedeova a bratra Jakubova. Jeho jméno – typicky hebrejské – znamená „Pán udělil milost“.

Prominentní postavení

Právě opravoval sítě na břehu jezera Tiberiadského, když ho Ježíš povolal spolu s jeho bratrem (srov. Mt 4,21; Mk 1,19). Jan je vždy členem vybrané skupiny, kterou si bere Ježíš s sebou při mimořádných příležitostech. Je spolu s Petrem a Jakubem u toho, když Ježíš v Kafarnaum vstupuje do Petrova domu, aby uzdravil jeho tchyni (srov. Mk 1,29); s ostatními dvěma následuje Pána do domu představeného synagogy, jehož dcera bude povolána zpět k životu; jde s ním, když stoupá na horu, aby se proměnil (srov. Mk 9,2); je po jeho boku na hoře Olivové, když tváří v tvář nemohoucnosti jeruzalémského chrámu pronáší řeč o konci města a světa (srov. Mk 13,3); a konečně je mu nablízku, když se v zahradě Getsemanské uchýlí stranou, aby se před umučením modlil k Otci (srov. Mk 14,33). Krátce před Velikonoce, když Ježíš vybírá dva učedníky a posílá je, aby připravili místnost pro večeři, je to on a Petr, komu světuje tento úkol (srov. Lk 22,8).

Toto Janovo prominentní postavení činí svým způsobem pochopitelnou iniciativu, kterou jednoho dne projevila jeho matka: přistoupila k Ježíši a požádala ho, aby její synové, právě Jan a Jakub, mohli sedět v království jeden po jeho pravici a druhý po jeho levici (srov. Mt 20,20–21). Jak víme, Ježíš na to odpověděl otázkou: zeptal se, zda jsou ochotni pít stejný kalich, jaký on právě pije (srov. Mt 20,22). Záměrem, který stál za těmito slovy, bylo otevřít apoštolům oči, přivést je k poznání tajemství své osoby a odhalit jim budoucí povolání, aby byli jeho svěd-

ky až k nejvyšší zkoušce krve. O něco později Ježíš upřesnil, že nepřišel, aby si dal sloužit, se namáhají s několika dalšími učedníky v oné velmi neplodné noci, po které na zásah Zmrtvých-

Jan, syn Zebedeův

ale aby sloužil a dal vlastní život na vykopení za mnohé (srov. Mt 20,28). Ve dnech následujících po zmrtvýchvstání nacházejí „syny Zebedeovy“ a Petra, jak

vstalého následuje zázračný rybolov: bude to „učedník, kterého Ježíš miloval“, kdo první pozná „Pána“ a upozorní na něho Petra (srov. Jan 21,1–13).

EDITORIAL

I kdyby člověk nevěděl, že začal platit nový zákon o provozu na veřejných komunikacích, nemohl si v prvních dnech července nevšimnout, že se muselo stát něco zvláštního: auta v uzavřených osadách nápadně zpomalila svou rychlost, chodci na vyznačených přechodech nemuseli vyčkávat, až mezi auty vznikne mezera, aby konečně mohli přejít. Ve zprávách se pak dověděli, že ještě nikdy nebylo o víkendů tak málo dopravních nehod jako v první červencovou neděli. Samotná pravidla silničního provozu se takřka nezměnila. Nové je to, že je převážná část řidičů začala konečně dodržovat.

Silniční provoz představuje specifickou formu vzájemného soužití za zvlášť vy-

hrocených podmínek a situací spojených s tak velkým rizikem vzájemného ohrožení, že je nezbytné vyloučit jakoukoliv svévoli. Všichni účastníci se musí chovat odpovědně a jednoznačně předvídatelným a jednotným způsobem. To vyžaduje na jedné straně dokonalé osvojení nezbytných znalostí, dovedností a návyků, ale také uvědomělou kázeň, která vychází z přesvědčení, že celý tento systém, jeho pravidla, zákazy a příkazy, ukazatele a výstrahy sestavila a uplatnila kompetentní autorita, která má náležitý přehled o optimálním kompromisu mezi dostatečnou plynulostí a rychlostí dopravy na straně jedné a její bezpečností na straně druhé a může

Pokračování na str. 13

Janova autorita a svědectví

V celé jeruzalémské církvi zaujímal Jan místo na úrovni vedení prvního seskupení křesťanů. Pavel ho totiž započítává mezi ty, které nazývá „sloupy“ tohoto společenství (srov. Gal 2,9). A opravdu, Lukáš ve Skutcích ho představuje spolu s Petrem, jak se jdou modlit do chrámu (srov. Sk 3,1–4,11), nebo se objevují před veleradou a vydají svědectví vlastní víry v Ježíše Krista (srov. Sk 4,13,19). Spolu s Petrem je vyslán jeruzalémskou církví, aby utvrdili ty, kteří v Samařsku přijali evangelium, a modlili se nad nimi, aby přijali Ducha Svatého (srov. Sk 8,14–15). Zvláště se připomíná to, co tvrdí spolu s Petrem před veleradou, která je předvolala k soudu: *Nemůžeme mlčet o tom, co jsme viděli a slyšeli* (Sk 4,20). Právě tato neohroženost ve vyzvání vlastní víry je trvalým příkladem a napomenutím pro nás všechny, abychom byli vždy ochotni vyznat s rozhodností své neoblomné přilnutí ke Kristu a dávali víře přednost před každou vypočítavostí nebo lidským zájmem.

Milovaný učedník

Podle tradice je Jan „milovaný učedník“, který ve čtvrtém evangeliu klade během Poslední večeře svou hlavu na Mistrovu hruď (srov. Jan 1,21), stojí pod křížem spolu s Ježíšovou Matkou (srov. Jan 19,25) a konečně stává se svědkem jak prázdného hrobu, tak přítomnosti Zmrtvýchvstalého (srov. Jan 20,2; 21,7). Víme, že o této identifikaci dnes badatelé diskutují, někteří z nich v něm prostě vidí prototyp Ježíšova učedníka. Přenecháme exegetům, ať řeší tuto otázku, a spokojíme se s tím, že vyvodíme důležité poučení pro svůj život: Pán touží udělat z každého z nás učedníka, který s ním žije v osobním přátelství. Abychom to uskutečnili, nestačí následovat ho a povrchně mu naslouchat; je

Pokračování na str. 12

Odpocínek u Pána a s Pánem

Zamyšlení nad liturgickými texty
dnešní neděle

Pojďte a trochu si odpočíte.

Doba, kterou vymezil božský Mistr svým učedníkům pro jejich první samostatnou apoštolskou cestu, se schyluje ke konci. Vraťte se na smluvené místo, kde je Pán očekává. Učedníci jsou plní dojmů a zážitků, radostného úžasu i vděčné pokory. Připoj se k jedné z těchto šťastných dvojic. Rádi ti podají svědectví o své zkušenosti, jak je dobré uvěřit bezvýhradně Pánu a zasvětit se jeho službě. Vypetej se jich podrobně, jaký je to pocit roznášet potřebným Ježíšovo poselství a jeho dary v plné důvěře v jeho slovo. A nezapomeň se zeptat, zda jim tu dobu, kdy putovali bez mošny a bez náhradního pláště, někdy něco scházelo. Naslouchej jejich příznání, jak přemáhali svůj počáteční ostych a svou nezkušenost, nech si však vyprávět také o tom, jaká je to radost *zdarma rozdávat, co zdarma dostali.*⁽¹⁾

Sleduj s úctou a vděčností, jak podávají Pánu zprávu o své první evangelizaci. Není již sám upřímný zájem, trpělivá pozornost, s jakou Ježíš naslouchá jejich vyprávění, radostnou odměnou za jejich práci? Pán umí ocenit námahu, jakou museli vynaložit, a také se umí postarat o jejich zasloužený odpočinek. Odvádí si své věrné daleko od lidí na širé moře a na *opuštěné místo, aby byli sami*. Učiň si z tohoto mimořádného zážitku pravidlo pro svůj budoucí život: nyní víš, kam mají v první řadě směřovat tvoje kroky, kdykoliv končíš některý namáhavý úkol: na setkání s Ježíšem.

Připadá ti obtížné přejít od práce bezprostředně k rozhovoru s Pánem? Bude to tím, že jsi zvyklý příliš oddělovat modlitbu a práci. Když budeš odcházet za svou prací tak, jak odcházeli učedníci, kteří vyšli právě proto, že je poslal Ježíš, a šli tam, kam je poslal, pak i ty budeš spěchat zpět k němu podobně jako oni, abys mu upřímně pověděl o všem, co jsi prožil, co jsi *činil* i co jsi *učil* nejen svým slovem, ale především svým příkladem. Zvykneš si vyprávět mu upřímně, s kým ses setkal, koho jsi mohl potěšit i kdo potěšil tebe. Ale stejně tak mu předkládej i své neúspěchy a nezdary. Tváří v tvář svému Pánu si nejlépe připomeneš, co jsi dělal s ním a podle jeho vůle, a budeš to rozlišovat od toho, co jsi podnikal na vlastní pěst a podle svých vlastních zálib. Překonej přitom svůj ostych a s odvahou mu vyjev i to, co bys raději zamlčel, protože se

za to spíše stydíš. Uvidíš, že Ježíš ti bude naslouchat vždy se stejnou láskou a porozuměním. Uvědom si, že nemůžeš mít nic, čím bys ho mohl překvapit. Zná velmi dobře i všechno to, co bys mu nejradyji zatajil. Nezarmoutíš ho nikdy, když mu to upřímně vyjaviš, ale bude zarmoucen, když to schováš jako kámen na dně své duše. Pozornost a trpělivost, s jakou ti naslouchá, není výrazem jeho zvědavosti, ale projevem jeho přízně a přátelství, chce ti udělat radost a dát ti příležitost otevřít a vyprázdnit před ním své srdce, aby je pak zaplnil svou milostí, radostí a pokojem.

Odměnou, které se ti od Pána dostane za tvou bezvýhradnou otevřenost a upřímnost, bude to, že si tě odvede tam, kde *budete sami*, kam nemají přístup lidé ani věci, daleko od každodenního shonu a starostí. Taková důvěrná samota s Ježíšem je pravým odpočinkem duše. Boží Syn vyhledává takovou samotou, aby se setkával s Otcem. Pro tebe je to místo a čas, kdy může Ježíš promlouvat k tobě, aby ti svěřil důvěrně a tiše, co bude nejvíce ku prospěchu tobě samému i všem těm, ke komu tě pošle jeho starostlivá láska. Nikdy se nesnaž odměřovat ten nejdrahocennější čas, který s ním můžeš takto trávit. Pros Ducha Svatého, aby tě naučil dokonale vychutnat, jaká je to blaženost a milost být s Pánem sám. Setrvej s ním, i když se ti zdá, že oba mlčíte a ani nevíte, co právě říct. Těm, kdo se opravdu milují, je velkou radostí být pospolu i bez záplavy slov. Naučíš se oceňovat toto ticho jako nejlepší příležitost, která vrací všemu, co tě potkalo, i k tomu, co tě teprve čeká, tu správnou hodnotu a nejvyšší smysl. To je ten nejvzácnější čas, kdy tvůj Pastýř *občerstvuje tvou duši a vede tě po správných cestách pro svoje jméno.*⁽²⁾

Pán si tě odvádí k sobě, protože velmi dobře ví, že potřebuješ také posilu. *Prostírá pro tebe stůl,*⁽³⁾ na kterém ti předkládá jako pokrm sám sebe. Umiš náležitě ocenit tuto jeho božskou starostlivost? I kdyby za tebou *přicházelo a odcházelo* sebevíce lidí, i kdyby se na tebe valilo sebevíce úkolů, dej si záležet na tom, abys měl k tomuto časnému a nezbytnému nasycení dostatek času a klidu. Důvěrné setkání a rozhovor s Ježíšem mezi čtyřma očima je naprosto nezbytný, abys zahleděn sám do sebe neutonul ve své překotné aktivitě. Ona nemůže být cílem. Cílem je Ježíš. Bez něho stejně nikoho nepotěšíš, neuzdravíš ani neočistíš. Setrvej u něho právě tak dlouho, dokud se neutišíš neodbytné nutkání, že už máš naspěch. Nemůžeš odcházet, dokud jsi mu

Liturgická čtení

1. čtení – Jer 23,1-6

„Běda pastýřům, kteří ničí a rozptylují stádo, které pasu,“ praví Hospodin. Proto praví Hospodin, Bůh Izraele, o pastýřích, kteří pasou můj lid: „Vy jste rozptýlili mé stádo a rozehnali jste ho, nestarali jste se o ně; proto já se postarám o vás pro špatnost vašich skutků,“ praví Hospodin. „Já sám shromáždím zbytky svého stáda ze všech zemí, kam jsem ho vyhnal, a přivedu je nazpět na jejich luhy, porostou a rozmnoží se. Vzbudím nad nimi pastýře, kteří je budou pást, nebudou se již bát ani strachovat, už se neztratí,“ praví Hospodin. „Hle, blíží se dni,“ praví Hospodin, „kdy vzbudím Davidovi zákonitý výhonek, krále, který bude panovat moudře a konat právo a spravedlnost na zemi. Za jeho dnů dojde Juda spásy a Izrael bude bydlet v bezpečí. To je jméno, kterým ho budou nazývat: ‚Hospodin je naše spravedlnost.‘“

2. čtení – Ef 2,13-18

Bratři! Protože jste nyní spojeni s Kristem Ježíšem, vy, kteří jste kdysi byli vzdálení, stali jste se blízkými Kristovou krví. Jen on je náš pokoj: obě dvě části (židy i pohany) spojil v jedno a zboural přehradu, která je dělila – když na svém těle zrušil příčinu nepřátelství, která záležela v Zákoně s jeho příkazy a ustanoveními. Tak vytvořil ve své osobě z těchto dvou částí jediného nového člověka, a tím zjednal pokoj a křížem usmířil obě strany s Bohem v jednom těle, aby tak sám na sobě udělal konec onomu nepřátelství. A pak přišel a zvěstoval pokoj vám, kteří jste byli daleko, i těm, kteří byli blízko, neboť skrze něho máme my i vy přístup k Otci v jednom Duchu.

Evangelium – Mk 6,30-34

Apoštolové se shromáždili u Ježíše a vypravovali mu všechno, co dělali a učili. Řekl jim: „Pojďte i vy někde na opuštěné místo a trochu si odpočíte.“ Pořád totiž přicházelo a odcházelo tolik lidí, že neměli čas se

Pokračování na str. 7

vzdálený, dokud se mu nestaneš blízkým jeho krví. Neboj se, čas, který strávíš na jeho svěžích pastvinách, ti nikdy nebude chybět. Teprve až se zcela utiší tvé srdce, až uslyšíš jasně, kam a ke komu tě posílá, budeš mít jistotu, že tě jeho štěstí a přízeň provázejí po všechny dny tvého života.⁽⁴⁾

Bratr Amadeus

⁽¹⁾ srov. Mt 10,8; ⁽²⁾ resp. žalm 23;

⁽³⁾ tamt.; ⁽⁴⁾ tamt.

Představme si tu scénu. Je 23. září 1565. Svátý Karel Boromejský, který je již 5 let milánským arcibiskupem, vstupuje poprvé do milánského dómu, kde se koná první provinční koncil. Seversky gotická působivá stavba, mohutné dílo, nebyla ještě dokončeno a jeho zraku se představil pohled na velký chaos, který mu připadal přímo nemožný. Byl zvyklý z Říma na jasné prostory, které tam zanechala renezanace, v nichž nebyla žádná nejasnost, tím méně chaos. Milánský dóm byl v té době degradován na jakýsi druh tržiště a neobvyklou kulisu pro pulzující život města. Obě brány příčné lodi se prostě používaly jako průchozí, aby nebylo třeba stavbu obcházet. Jeden kronikář z té doby napsal: „I nosiči nádob s vínem používali tento průchod. I oslí obtěžkaní zbožím zde byli na denním pořádku, stejně jako vše přehlušující směs hlasů smlouvajících obchodníků.“

Nejhorší byl ale pohled, jaký se naskýtal celebrantovi z presbytáře: mezi sloupy visely na těžkých železných řetězech dřevěné držáky brokátových závěsů. Byly to náhrobní příkrovy na hrobech šlechticů, od Galeazza Marii Viscontiho až po Francesca Sforzu, které se tu houpaly před zraky kněze. Stěny pak byly ozdobeny erby mocných měšťanských rodů. Zkrátka, byl to pohled téměř hororový, který byl v přímém protikladu k tomu, co ustanovil Tridentský koncil, jak to sepsal sám Karel Boromejský v roce 1577 v instrukci, jak mají být stavěny církevní stavby.

Není těžké si představit, jak byl tím vším šokován. Měření sil s dómskou kapitulou, kterou Karel činil za všechno odpovědnou, nedalo na sebe dlouho čekat. V roce 1567 povolal římského architekta (nikoliv z Říma, nýbrž z Coma, ale v Římě vzdělaného) Pellegrina Tibaldiho a svěřil mu úřad prefekta pro

stavební práce. Dosud úřadující Vincenzo Seregni byl bez okolků propuštěn. Marrně se pokoušel, podporován místním archi-

ci nejvíce ležely na srdci: v presbytáři. Karel připravil dómu ještě před svým příchodem dárek, který obdržel od svého strýce

Tak se dóm stal vzorem pro všechny chrámy

Když nastoupil sv. Karel Boromejský do Milána, dal ihned v katedrále přemístit svatostánek na nejčestnější místo, tam, kde sám tak horlivě slavil mši svatou, kázal a vyučoval katechismus.

tektem Martinem Bassim, postavil se proti tomu. Karel byl pevně rozhodnut udělat radikální pořádek a začít tam, kde mu vě-

papeže Pia IV.: věžový svatostánek pro hlavní oltář. Se svým architektem Tibaldim připravil radikálně nový projekt, který zna-

menal zvýšení presbytáře. Pohled každého, kdo vstoupí do chrámu, měl okamžitě upoutat ústřední bod: vysoký hlavní oltář se svatostánkem, který nesou čtyři andělé a který výrazně vystupuje do popředí. Kulisou této nové „tváře“ katedrály byly krásné gigantické, na sloupech posazené kazatelny. Polycentrický chaos gotické budovy bylo třeba změkčit: v centru stála viditelná přítomnost Eucharistie. Klasika vytvořila řád tam, kde gotika zanechala chaos.

Vyzvednutím presbytáře vznikl prostor pro kryptu, kde mohly být uloženy relikvie milánských světců. I tělesné ostatky Karla Boromejského zde měly najít svůj poslední odpočinek. Mohly zde být zvěčněny příběhy mnoha světců, počínaje sv. Ambrožem, a to díky horlivosti a umělecké zdatnosti mistrů pod vedením Tibaldiho, kteří pracovali na chórových lavicích za oltářem (dnes se nacházejí na místě, kde byla dříve kaple pro všední dny). Kromě sv. Ambrože měl ve zvláštní oblibě svého předchůdce Jana Velikého, biskupa milánského v letech 641 až 660, jehož ostatky byly slavnostně uloženy v dómě v roce 1582. Byly to bouřlivé časy lombardské vlády a biskup, který strávil mnoho let v exilu v Ligurii, byl znám svou velkodušností a mírumilovným duchem. Tak se mohl dóm díky horlivosti Karla Boromejského stát skutečně domem „ambroziánské svatosti“ (jde o místní církve, z jejich řady pochází 143 biskupů a z nich 38 se stalo svatými.)

K světské moci neměl sv. Karel Boromejský žádný ohled. Když dal odstranit rakve vladařů, zbavil kustoda presbytáře jeho úřadu, který měl málo společného se svobodou církve. I oltáře, které okupovala v bočních lodích milánská aristokracie, musely ustoupit a na jejich místo nastoupily oltáře v římském slohu, které vypracoval pilný mistr Tibaldi a které musely nadále slou-

Milánský dóm - interiér

žit jen ke slavení mše svaté. Jediný ústupek byl učiněn v pravé boční lodi, kde se nacházel hrob Jana Jakuba Medicejského, bratra Pia IV., tedy strýce sv. Karla Boromejského z matčiny strany.

Když byly práce v r. 1577 dokončeny, mohl Karel Boromejský dóm slavnostně vysvětit. Tento dóm, který se stal místem jeho působení, stal se tak nejen vzorem pro všechny kostely, které chtěly odpovídat kritériím Tridentského koncilu, ale také „jeho farností“. Lid byl překvapen, jak často se se svým arcibiskupem mohl setkávat v katedrále. Kromě šesti provinčních koncilů a 11 diecézních synodů, kterým zde Karel předsedal, zde také slavil mše svaté, kázal a rozdával svaté přijímání a při kajících obřadech také zpovídal. Zde zavedl „školy křesťanské nauky“, které sloužily za vzor všem die-

Milánský dóm

ření a nařídil, že je třeba opatřit schránku lampou a každý týden ji vyčistit. Když roku 1576 pustošila Milán morová rána, provedl biskup tři veřejná procesí, aby vyprosil osvobození od této metly. On sám šel v průvodu bos a s provazem kolem krku nesl relikvii městem. „Poručil kněžím, aby tuto svatou relikvii snesli. Vyzvedl je zvláštní mechanismus. Pak dal hřeb zasadit do velkého kříže (který je dodnes k vidění na pátém oltáři v levé lodi) a nést v procesí za velkého nadšení všeho lidu,“ píše jeho životopisec biskup Karel Bescapé. Ve středu 3. října šlo procesí k svatému Ambroži, v pátek 5. října k bazilice svatých apoštolů a Nazara Většího a v sobotu 6. října k Paně Marii u sv. Celsa. To byla událost, která vstoupila do dějin města a našla velký odraz v památečných obrazech: tento biskup, který měl tak velkou účast na osudu lidu, vyzval k velké naději. „Všechno mělo šťastný výsledek,“ píše Bescapé, „takže i přes velký nával lidu nikdo nepadl na zem a nestalo se nic, co by zhoršilo nákazu.“

O několik let později napsal v textu plném zápalu, víry a realismu: „Prchali bohatí i chudí, v houfích opouštěli Milán, šlechta i prostý lid... Všude se šířilo zoufalství a bezútěšnost, že je Bůh opustil.“ Tak čteme v *Memoriale ai milanesi*, což byl určitý druh biskupovy závěti, odkazu městu, který končí těmito povzbuzujícími slovy: „Nezapomeňte na tisíce chudých lidí, kvůli jejichž obživě jsem musel v době morové rány všech-

no prodat a zastavit...“ „Nikdy neustanu rozdávat pro své děti a děti těchto dětí a všechny ostatní ze stáda nám z milosti svěřeného. Budu stále hledat nové cesty a vzdávat Bohu díky skutky dobročinnosti.“ Jako jasné znamení vděčnosti určil Karel 3. května, den, kdy Církev slaví Nalezení svatého Kříže, aby byl hřeb vystaven 40 hodin pro věřící: „Karel se nikdy nevzdalil,“ poznamenal Bescapé, „vždy se spojil s některou skupinou, adresoval jí nejdříve zbožné povzbuzení a pak se modlil s lidem litanie ke všem svatým. Než odešli, dal jim svoje požehnání a udělil odpustky deset let.“

Kustod z toho nebyl šťastný. Stále v těch dnech řádl mor a panovala napjatá atmosféra. Ale marně. Žádná přirozená potřeba nemohla Karla vzdálit od oltáře, dokud neuplynulo oněch 40 hodin. On sám nepotřeboval spánek a ani druhým nedopřával uspokojit přirozené potřeby.

To poslední, co Karel daroval dómu, je posmrtného rázu: velkolepý cyklus dějin svého života, který byl posvěcen u příležitosti jeho blahorečení v roce 1604, stejně jako „dvojče“ tohoto cyklu, cyklus zázraků k jeho svatořečení roku 1610. Je to soubor obrazů jeho života, který je vystaven vždy od 4. listopadu, dne jeho svátku, do 6. ledna. Cyklus má sborový charakter, protože nepochází od jednoho umělce, a znázorňuje lásku tohoto biskupa a faráře ke svému městu. Svatý Karel Boromejský zemřel po pohnutém životě ve věku pouhých 46 let. Od roku 1610 odpočívá v kryptě pod presbytářem, který sám s takovou rozhodností přestavěl, aby všichni viděli, že v centru dómu stojí Eucharistie, Ježíš Kristus, kterému zasvětil celý svůj život.

Z 30giorni 4/2006
přeložil-lš

Kazatelna v milánském dómu

cézím. Z jeho nařízení zvonily zvony pokaždé, když se v katedrále slavila mše svatá.

Zvláštní kapitolu tvoří svatý hřeb, relikvie, kterou sv. Ambrož obdržel od císaře Teodosia, a která byla kdysi přechovávána v prastaré katedrále svaté Tekly. Když Karel Boromejský vstoupil do dómu, nacházela se tato relikvie nahoře v kůru ve výši 40 metrů. Více než dvacet pět let ji nikdo nesnesl dolů, aby ji věřící mohli uctít. V roce 1566 udělal Karel první dočasná opat-

Svatostánek v milánském dómu

Na úkor posvátna

Určité liturgické změny po 2. vatikánském koncilu mají negativní dopad. Prohlásil to arcibiskup Malcolm Ranjith, sekretář Kongregace pro bohoslužbu a řád svátostí. „Po koncilu propleklo nadšení, ve kterém byly některé změny provedeny ukvapeně, nešťastně a bez rozmyslu,“ prohlásil arcibiskup.

Tak došlo k vývoji, který koncil neměl na mysli, na úkor toho, co je „posvátné a mystické“. Také rozdíl mezi všeobecným a svátostným kněžstvím se vytratil. Rozšířilo se pojetí Eucharistie jako společné hostiny místo obnovování Kristovy oběti.

Záměrem koncilních otců přece bylo oživit setkání s Bohem skrze liturgii. Ale změny měly na Církev negativní vliv

i mimo liturgii, vyslovil arcibiskup politování. V důsledku narůstajícího sekularismu ve společnosti musí Církev naléhavě věnovat velkou pozornost hlubšímu smyslu pro posvátno a rozvíjet **aktivnější vnitřní život**, požaduje arcibiskup.

Ranjith se chce zasadit o reformu pokoncilní liturgie. Kongregace pro obřady chce pomoci biskupům, aby mohli **liturgii očistit a obnovit silněji její kontinuitu s minulostí**.

„Počet žádostí o předkoncilní liturgii stále stoupá,“ sdělil arcibiskup. Nakonec rozhodnutí přísluší papeži Benediktu XVI. „Papež o tom všem ví. Zná tyto otázky a uvědomuje si velmi dobře vzniklou situaci. Čekáme na jeho pokyny.“ **Arcibiskup Ranjith zdůraznil, že „používání tridentského ritu nebylo nikdy zrušeno ani zakázáno.“**

Nicméně v důsledku rozštěpení v Církvě, které bylo vyvoláno arcibiskupem Lefebvrem, získala tato mše určitou identitu, která není správná. Zda papež vyzve k tomu, aby se opět slavila mše podle misálu papeže Pia V., nebo bude reformován misál z roku 1962, je zatím ve hvězdách.

Jasně však je, že liturgie musí být rozhodně **„krásnější a více transcendentní“**. Jasně je také, že naléhání na rychlá rozhodnutí by mohlo způsobit další chyby. „Musíme mnoho přemýšlet a především musíme se modlit za Svatého otce a Církev a naslouchat, co Bůh od nás chce.

Asakrální ráz moderní chrámové architektury

Ve Vídni vyšla kniha Heidegardy Seblatnigové „Profánní ráz sakrální architektury ve Vídni od roku 1960“. Vydalo ji dómské knihkupectví. Autorka je profesorkou architektury a filmová tvůrkyně. Knihu představil švýcarský kněz a teolog Reto Nay.

Obsahem je výsledek výzkumu sakrálních staveb, které byly postaveny po roce 1960. Výzkum provedli studenti Technické univerzity ve Vídni. Četná zobrazení a počítačové simulace ukazují základní vztahy mezi liturgií a architekturou u katolických sakrálních staveb. Zavedením „oltáře k lidu“ ztratily církevní stavby mnoho ze své duchovní dimenze.

Pod vedením prof. Seblatnigové provedli studenti architektury počítačové simulace a nahradili ve zkoumaných stavbách virtuálně „lidový“ oltář klasickým hlavním oltářem. Ilustrace a simulace ohromují čtenáře názornými příklady, že moderní církevní stavby bez změny jiných forem mohou získat podstatně posvátně-

jší charakter, když dostanou původní presbytář s klasickým hlavním oltářem.

Studie je doplněna příspěvky katolických odborníků o souvislosti mezi postavením celebranta a architekturou a o působivosti velkých historických stavebních slohů, pokud jde o povznesení věřících k Bohu. Publikace je působivou kritikou vídeňského architekta Ottokara Uhla, propagátora liberálních teorií, zastávající demokratizace chrámového prostoru a pokusů zasadit své stavby do všeobecného městského prostoru. Jedna z těchto staveb stojí jako nevyužitý vrak na jednom vídeňském předměstí.

Pro P. Naye je velkou ironií, že tyto poznatky přicházejí z technické univerzity, zatímco uvnitř Církve může taková kritika znamenat také riziko ztráty postavení. Pokládá novou publikaci za fundovanou, originální a cenou v tom, že otevírá otázky, které by se neměly pokládat za jedinou pro vždy uzavřenou.

Podle Kath-net

Zůstaňte pevní ve víře

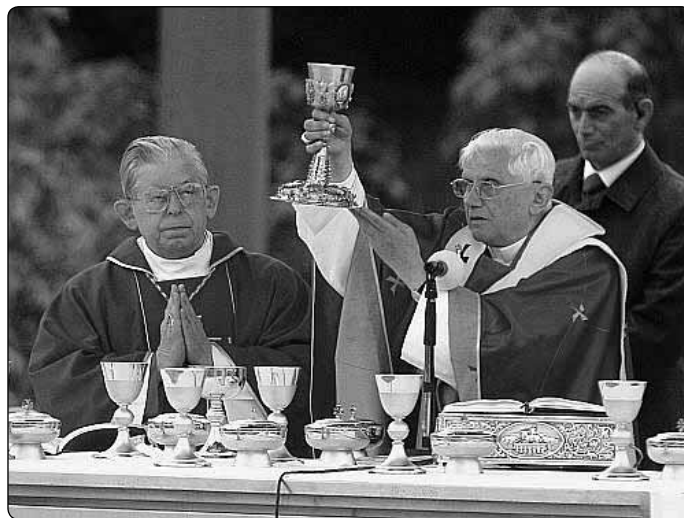
Z homilie Benedikta XVI. na náměstí Pilsudského ve Varšavě 26. května 2006

„Zůstaňte pevní ve víře!“ Slyšeli jsme před chvílkou Ježíšova slova: *Jestliže mě milujete, budete zachovávat má přikázání. A já budu prosit Otce, a dá vám jiného Utěšitele, aby s vámi zůstal navždy: Ducha pravdy* (Jan 14,15-127a). V těch Ježíšových slovech se ukazuje nejtěsnější pouto, jaké existuje mezi vírou a vyznáním Boží pravdy, mezi vírou a úplným zasvěcením se Ježíši v lásce, mezi vírou a životem podle Božích přikázání. Všechny tyto tři rozměry víry jsou plodem působení Ducha Svatého. Toto působení se projevuje jako vnitřní síla, která sjednocuje srdce Kristových učedníků a uschopňuje je milovat bratry tak, jak je miloval on. Tak tedy víra je darem, ale současně i úkolem.

Otec vám dá jiného Utěšitele, Ducha pravdy. Víra jako znalost a vyznání pravdy o Bohu a o člověku se rodí z *hlásání a hlásání pak se děje slovem Krista* - učí nás svatý Pavel (Řím 10,17). V dějinách Církve apoštolové hlásali Kristovo slovo a snažili se předat je neporušené svým nástupcům, kteří je dále předávali následujícím pokolením, až do našich dob. Mnoho hlasatelů evangelia položilo život za věrnost pravdě Kristova slova. A tak z péče o pravdu se utvořila tradice Církve. Podobně jako v minulých stoletích i dnes jsou osoby a prostředí, která se odchylují od této tradice a chtěla by zfalšovat Kristovo slovo a odsunout z evangelia pravdy, které podle nich jsou pro současného člověka nevhodné. Snaží se vyvolat dojem, že všechno je relativní, že rovněž pravdy víry závisí na historické situaci a lidském hodnocení. Církve však nemůže dopustit, aby umlkl Duch pravdy. Za pravdu evangelia odpovídají nástupci apoštolů spolu s papežem, ale také všichni křesťané jsou vy-

zváni, aby vzali na sebe část této odpovědnosti a přijímali její autoritativní směrnice. Každý křesťan je povinen konfrontovat své vlastní názory s výroky evangelia a církevní tradicí, aby zachoval věrnost Kristovu slovu, a to i tehdy, když je náročné a lidsky obtížné k pochopení. Nemůžeme podlehnout relativismu či subjektivnímu a selektivnímu výkladu Písma svatého. Jen celá pravda nám dovolí, abychom přilnuli ke Kristu, který zemřel a vstal z mrtvých pro naši spásu.

Kristus říká: *Jestliže mě milujete...* Víra neznamená jediné přijetí omezeného souboru pravd, které se týkají tajemství Boha, člověka, života a smrti a věci budoucích. Víra spočívá na hlu-

bokém osobním vztahu ke Kristu, vztahu opřeném o lásku Toho, který nás miloval jako první (srov. 1 Jan 4,11) až do úplného sebeobětování. *Bůh nám ukazuje svou lásku tím, že Kristus zemřel za nás, když jsme byli ještě hříšníky* (Řím 5,8). Jak jinak můžeme

odpovědět na tak velkou lásku, ne-li srdcem otevřeným a ochotným milovat. Ale co to znamená - milovat Krista? To znamená důvěřovat mu také v hodině zkoušky, jít za ním také křížovou cestou v naději, že záhy nadejde jitro zmrtvýchvstání. Když se svěříme Kristu, nic neztrácíme a všechno získáváme. V jeho rukou získává náš život pravý smysl. Láska ke Kristu se vyjadřuje touhou po životě ve shodě s myšlenkami a city jeho Srdce. Uskutečňuje se to vnitřním sjednocením, opřeným o milost svátostí, posiluje ustavičnou modlitbou, chválou, díkyčiněním i pokáním. Nesmí chybět pozorné naslouchání povzbuzením, která předává svým slovem, osobami, které potkáváme, situacemi každodenního života. Milovat ho znamená ustavičně s ním rozmlouvat, abychom poznali jeho vůli a horlivě ji plnili.

Prožívat vlastní víru jako vztah lásky ke Kristu znamená také být připraven vzdát se všeho, co znamená popření jeho lásky. To je důvod, proč Ježíš řekl apoštolům: *Jestliže mě milujete, budete zachovávat má přikázání.* A jaká jsou Kristova přikázání?

Když Ježíš učil zástupy, neváhal potvrdit zákony, které Stvořitel vepsal do srdce člověka a později zapsal na deskách Desatera. *Nedomnívejte se, že jsem přišel zrušit Zákon nebo Proroky. Nepřišel jsem je zrušit, ale naplnit. Amen, pravím vám, dokud nepomine nebe a země, nepomine jediné písmenko ani jediná čárka ze Zákona, dokud se všechno nestane* (Mt 5,17-18). Ježíš však dal Zákonu novou motivaci. Deset přikázání je třeba zachovávat z lásky k Bohu a k bližnímu. *Milovat Boha celým srdcem, celým rozumem a celou silou a milovat bližního jako sebe je víc než všechny oběti a dary* (Mk 12,33). V tom duchu Ježíš zformuloval svůj souhrn vnitřních postojů těch, kteří touží žít hluboce z víry: *Blahoslavení chudí v duchu, kteří jsou zarmoucení, kteří lační po spravedlnosti, čistého srdce, kteří přinášejí pokoj, kteří trpí pronásledování pro spravedlnost...* (srov. Mt 5,3-12).

Draží bratři a sestry, víra jako přilnutí ke Kristu se projevuje jako láska, která posiluje dobro, které Stvořitel vepsal do přirozenosti každého z nás, do osobnosti každého člověka i do všeho, co je ve světě. Kdo věří a miluje, stává se budovatelem „civilizace lásky“, jejímž středem je Kristus. Před dvaceti sedmi lety na tomto místě řekl Jan Pavel II.: „Polsko se stalo v naší době zemí se zvláštní odpovědností za svědectví“ (Varšava, 2. června 1979). Prosim vás, chraňte toto bohaté dědictví víry předchozích pokolení, dědictví myšlenek a služby velkého Poláka, papeže Jana Pavla II. Zůstaňte pevní ve víře, předávejte ji svým dětem, vydávejte svědectví o milosti, kterou jste zakusili tak hojným způsobem působením Ducha Svatého ve vašich dějinách. Kéž Maria, Královna Polska, vám ukazuje cestu ke svému Synu a provází vás na cestě k šťastné budoucnosti, naplněné pokojem. Kéž vám nikdy ve vašich srdcích nechybí láska ke Kristu a jeho Církvi. Amen.

LITURGICKÁ ČTENÍ - pokračování ze str. 2

najíst. Odjeli tedy lodí na opuštěné místo, aby tam byli sami. Mnozí je viděli odjíždět a poznali jejich úmysl. Ze všech měst se tam pěšky sběhli a byli tam před nimi. Když (Ježíš) vystoupil, uviděl velký zástup a bylo mu jich líto, protože byli jako ovce bez pastýře; a začal je poučovat o mnoha věcech.

Evropa se scvrkává. Velké rodiny vymírají, kvete kriminalita mladistvých a jejich psychické choroby. Je stále jasnější, že velký počet rodičů a už také učitelů si neví s dětmi rady. Rodiče na ně nemají čas, učitelé bojují často bezvýsledně u velkého počtu žáků s alarmující neschopností soustředit se. Nezaměstnanost mládeže je neúnosně velká.

Co dělat? Mladého člověka za této situace v Evropě opět vábí stará ideologicky oblíbená myšlenka: pryč s nespolehlivostí a nejistotou rodiny. Ať starost o výchovu převzme táta stát, který tak může vytvořit šance pro všechny. Dětské jesle a dětské školky je třeba zařadit do celkového školského systému.

Čím více doléhá tíseň na jednotlivé národy, tím líbeznější se jeví tato hra na šalmaj. Za prvé: je tím vyřešen „problém matka“ pro emancipované ženy. Mohou zůstat jen s malou přestávkou výkonným faktorem ekonomiky. Pouto rodičů k potomstvu, zvláště pokud jde o otce, se stále více uvolňuje. Vzdělání vychovatelé mohou zažehnat toto nebezpečí.

Dobře míněno, ale co říká zkušenost? Nikoho už nenapadá, že tato myšlenka má za sebou 70 let trvající velký experiment v Sovětském svazu? Trval tak dlouho, až se všechno sesypalo a Gorbačov musel přiznat: Byla to kolektivní výchova, co nás zničilo.

Jaká výchovná forma je dnes úspěšná? A především, jak prožívají samotné děti tuto výchovnou formu? Co je pro ně prospěšné a co ne?

Aby to správně posoudily, dávají se k dispozici vědní obory, které se již více než sto let profesionálně zabývají otázkami dítěte. Pedagogika, vývojová psychologie a z věd mladšího data dětská psychoterapie a psychopatologie, a také (k ideologické

nelibosti) neurobiologie a výzkum mozku. Výpovědi těchto vědních oborů podávají jiný, velice závažný obraz o tom, co je nezbytné, aby tak vzácná rostlinka, jakou je člověk, zůstala zdravá.

Katastrofa s Conterganem* vyvolala v medicíně poprvé hluboký šok poznáním, že placenta není vůbec nepropustný ochranný štít, jak se dosud dlouho věřilo. To způsobilo, že vznikla nová obezřetnost: proti jedům ja-

Respektovali jsme dosud tyto vědecké poznatky? Jsme ochotni tyto poznatky šířit, aby alespoň nová generace rodičů je mohla uplatnit pro své děti? O tom nemůže být vůbec řeč.

Neméně lehkomyšlně a ignorantsky se přistupuje k problémům porodu. Narkóza při porodním procesu může dítě poškodit. Císařský řez stejně jako epidurální anestezie – bez naprosté nezbytnosti, tedy jen proto, aby se zamezilo bolestem, stejně jako vyvolání porodu jen z termínových důvodů

se mohou projevit škodlivě.

Musíme respektovat, že je určeno, kdy má dítě spatřit světlo světa. Kdo chce s tím manipulovat, může vyvolat za určitých okolností v dětském mozku hladinu stresu, který u dítěte vyvolá neklid a nevyrovnanost, a to nejen v prvních měsících života.

Jak velice potvrzují výsledky nového výzkumu mozku již dlouho existující domněnky vývojové psychologie o významu raného dětství pro rozvoj osobnosti!

Více blízkosti matky, více potavy z jejího těla, mnoho pozornosti a oslovení z matčiny strany v prvních dvou letech jeho života, má-li se „počítač“ v jeho mozku vyvinout k plnému výkonu! Udivující výsledky výzkumů potvrzují, že tělesná matka je nejlepší vztažnou osobou pro své dítě. Protože matka a dítě i po porodu jsou pro sebe jako nastavené nejcitlivější systémy. Dítě zná, když se narodí, tlukot srdce matky, její hlas, dokonce i chuť jejího individuálního mateřského mléka, která je podobná chuti její plodové vody. Je zvláštním způsobem spokojeno, když se děje to, co svým způsobem očekává.

Tak očekává, když se domáhá, aby dostalo mateřské mléko, že se tak stane ze zdroje, který je automaticky nastaven na potřeby a požadavky dítěte. Zachvátí je smrtelná úzkost, když se tak dlouho neděje, když se např. novorozenec nechá celou noc

O aktuálním stavu vědy

Musí jít v první řadě o dítě!

Konečně si Evropa přiznala v dosavadních dějinách neznámý problém: vyrůstá nedostatečný počet dětí. Hledají se východiska z tohoto ohrožení. Ta ovšem budou nosná jedině tehdy, budou-li přinášet řešení přiměřená situaci dítěte. Co to znamená, naznačuje tento článek.

Pokusím se stručně shrnout tyto výsledky.

Asi před třiceti lety vyklíčilo v medicíně poznání, jak velký význam pro blaho dítěte a pro jeho

další rozvoj má období těhotenství. Museli jsme se znovu naučit, že stresující a šokující zážitky matky již několik týdnů po početí, tedy od okamžiků, kdy se začíná utvářet nervový systém dítěte a začne pracovat jeho srdce, mohou uvést do stavu úzkosti a stresu také dítě.

ko alkohol, drogy a celá řada léků, které zaplavily trh.

Pozornost se obrátila k uklidňujícím prostředkům: zázračné léky proti stresu upadly do podezření, že mohou poškodit nevratně mozek dítěte! Další zpráva přišla z gynekologie: 50 % těhotenství v Německu skončilo potratem nejen proto, že dítě bylo nežádoucí, ale také proto, že ženy jsou prostě slabé na to, aby dítě donosily, nebo dochází k psychickým poruchám.

Co tedy dítě potřebuje v prvních devíti měsících v matčině lůně? Co nejméně stresu, co nejvíce zdravého chování své matky, její výlučně zdravou a vydatnou stravu s vyloučením škodlivých látek a co možná největší ohleduplnost okolního prostředí.

křičet, aby byl konečně hodný. On je nakonec „hodný“, ale za cenu rezignace, která ho na celý život poznamená náklonností k depresi.

V okamžiku, kdy se v mozku vytvoří smysl pro tvář, tedy jen několik týdnů po porodu, zapamatuje si dítě vzezření své matky a na ně se zafixuje. Musí znát její tvář: to je pro ně záruka, že se má držet této osoby, která mu zaručuje přežití.

Když tento garant na dlouhou dobu vypadne, chápe to dítě jako ohrožení svého života. Vědci vidí na obrazu zvýšeného kortisolu to, co okolí vnímá jako dlouhotrvající křik a neklid beze spánku.

Ne kdokoliv, ani otec nebo babička, tím méně nějaká, třeba dobře vyškolená opatrovnice kojenců nemůže nahradit plně tělesnou matku (nemluví o případu nouze).

Tělesná matka je každopádně hormonálně nastavena na tuto přísnou službu dítěti. Má k dispozici automaticky fungující tzv. „režim chůvy“, tzn. je aktivována, když se dítě hlásí, a je vybavena takovou láskou a náklonností k dítěti, že může při tom přímo ztratit ze zřetele svého manžela. Otec se to může svým způsobem s velkou námahou také naučit, ale nikdy ne s takovou bezprostředností, jakou je vybavena po porodu tělesná a duševně zcela zdravá matka.

Co se stane, když je dětem v prvních letech života vnučeno odloučení od jejich životního garanta? To nevíme teprve od včerejška na základě vědeckého výzkumu. Děti jsou nejdříve zmateny (domnívají se, že vidí zářící úsměv na tváři své matky!), ale později jsou precitlivělé, bez pocitu sebevědomí, s přehnaným vztahem k materiálním věcem (včetně jídla a pití), tíhnou k otlosti a neúspěšnosti, a to vše se posiluje jako v začarovaném kruhu.

Výsledky výzkumů jsou o to důležitější, že se mnoha studiemi prokázalo, jak důležité je

pro celkový další rozvoj, aby byly splněny rozvojové podmínky. Děti, jejichž očekávání v době výstavby mozku byla naplněna, jsou spokojenější a klidnější a jsou naplněny nespoutaným zájmem o život. To působí, že jsou podstatně učenlivější. Jejich synapsy, miliardy spojení mezi neurony, se rozvíjejí v optimální plnosti. Děti, jejichž potřeby na počátku života byly uspokojeny, jsou ve srovnání s dětmi s menší přirozenou péčí intelektuálně o dva roky pokročilejší. Mimoto jsou méně náchylné propadnout stresu, jsou vyrovnanější a společensky i životně úspěšnější.

Chceme mít šťastné děti? Chceme být rodiči, jejichž nasazení pro potomstvo se vyplácí? Chceme se zasadit o úspěšný křesťanský Západ s vysokou kulturou, zdravým hospodářstvím

a s lidmi plnými životní síly, kteří jsou schopni vykročit za hranice vlastního já a nasadit své schopnosti pro druhé?

Pak musíme co nejdříve začít pečovat o přirozený vývoj našich dětí, zvláště v době rozvoje jejich mozku. To znamená naplnit základní přirozené potřeby dítěte: matka a dítě musí spolu prožívat nerušenou fázi, v níž se kladou základy, které dítě pro úspěšný a spokojený život nevyhnutelně potřebuje.

Přirozené v oblasti vědy o výchově a rodinné politice, která usiluje o zdravý začátek života, nebylo ještě uděláno všechno. V našem vědomí se musí prosadit, že děti jsou tvorové, kteří potřebují podobně jako ovocné stromy pečlivé ošetřování podle jednotlivých fází vývoje, mají-li přinášet dobré plody. Pro lidský druh navíc platí, že každý jedinec je individuálně založen a může se společensky plně uplatnit, jen když se respektuje jeho individualita. Tedy ne hromadnou výchovou, nýbrž vytrvalou péčí, jakou mu nabízí rodina, je uschopněn k lásce – jak to prokázaly dlouhodobé studie dětí z jeslí v USA.

Vychovávat podle jednotlivých fází znamená, že ani tříleté dítě není možno vytrhnout na celý den z této struktury, ale je třeba ho pozvolna přivykat na jiné prostředí. To se musí dít obzřetelně, aby děti byly mimo své

rodinné prostředí jen v rozmezí několika málo hodin. A také základní školní docházka by měla při zachování zdravé rodinné struktury být dobou, ve které dítě opouští společné vzdělávací prostředí, a zaměstnání ve volném čase jsou zaměřena na rozvoj individuálního nadání.

Jen taková společnost, která sleduje štěstí dětí a ve které jejich individuální duševní zdraví má zcela pevnou a nezvratnou prioritu, má také před sebou budoucnost. Protože již dávno se prokázalo: Kdo při svých politických programech sleduje jen krátkodobé cíle dospělých, přivolává na trvalo jedině porážku. Člověk v umělém životě in-

dustriální společnosti si nemůže dovolit manipulovat s lidmi mimo jim určené přirozené hranice. To by si měla mladá evropská generace co nejdříve napsat na své prapory.

Z VISION 2000 - 3/2006
přeložil -lš-

* **Contergan** – uklidňující lék používaný v 50.-60. letech v Západním Německu a několika dalších zemích jako uklidňující a uspávací látka pro těhotné ženy. Po jeho užívání se narodilo přes 12 000 postižených dětí. V Československu se lék neprodával.

Dnes je užívání léku povoleno v USA při léčbě zhoubných nádorů, lepry, tuberkulózy kůže a vředů vyvolaných nemocí AIDS. Nesmí se však podávat těhotným ženám.

Dramatická situace křesťanů ve Svaté zemi (dokončení)

Latrina v bazilice Božího hrobu? Proč ne?

Naprostý nedostatek úcty Autonomní správy Palestiny a s ní spojených „bojovníků“ (= teroristů) k místům, která jsou spojena se životem a smrtí Ježíše Krista a která jsou drahá srdci každého křesťana, má charakter jednoznačně antikřesťanský. Pravoslavný klášter nedaleko baziliky Božího Narození byl přeměněn na rezidenci Jásira Arafata. Stejný osud potkal jiný pravoslavný klášter v Hebronu.

V městečku Beit Džala nedaleko Jeruzaléma, kde Ježíš vzkrísil dceru představeného synagogy, je svatyně Talita kum (podle slov Dívko, vstaň). Toto místo si vybrali v čase intifády (r. 2002) islámští teroristé a ostřelovali od tud z minometů židovská sídliště na jihu Jeruzaléma. Kalkulace byla jasná. Šlo spíše o to, vyvolat mezinárodní incident na účet křesťanů než o způsobení škod Izraeli. Izrael totiž na tento útok odpověděl bombardováním Beit Džala, a tak bylo zničeno další středisko křesťanů ve Svaté zemi, jako by to byli jen židé a nikoliv muslimové, kteří mají tyto trosky na svědomí.

Stejná kalkulace se projevila, když islámští teroristé okupovali baziliku Božího narození v Betlémě. Nešlo o žádné hledání azylu, nýbrž o účelové zneužití jednoho z nejdražších křesťanských míst. Abdullah Abu Halid, jeden z vůdců této akce, později prohlásil: „Šlo o to, zabrat kostel a vytvořit tak mezinárodní tlak na Izrael. (...) Již dříve jsme věděli, že v kostele je zásoba potravin pro 50 mnichů na dva roky. Olej, fazole, rýže, olivy a největší studna ve starém Betlémě. Nebylo zapotřebí elektřiny, protože zde byly svíce. Na nádvoří se vařilo. Všechno bylo na místě.“

Provokace se nepodařila, protože izraelské vojsko na baziliku nezaútočilo. Ale kněží, kte-

ré muslimové přitom zadrželi, shodně potvrzují, že „bojovníci hledající azyl“ se chovali ve svatyni skandálně. Arménský kněz Narkiss Korasian dosvědčil: „Kradli všechno. Ukradli i naše kříže, ničeho neušetřili.“ „Sebrali svícny, ikony, a všechno, co vypadalo jako zlato,“ řekl novinářům jeden františkán, když byla bazilika opět uvolněna.

V jednu dobu dokonce hrozilo nebezpečí, že betlémská bazilika se stane muslimskou svatyní. Ukázalo se totiž, že dva členové komanda zahynuli při přestřelce s Izraelci. Jejich druzi je chtěli pochovat jako „mučedníky“ přímo v bazilice. To by znamenalo, že podle Koránu by křesťané neměli v budoucnosti přístup do „svatého místa muslimů“. Teprve mezinárodní intervence tento problém vyřešila.

Mezinárodní nátlak také zabránil uskutečnění plánu vybudovat na střeše baziliky Božího hrobu veřejný záchod. Tento „architektonický manévr“ měla v plánu místní palestinská správa nemovitostí VAQF, která sídlí v měsitě bezprostředně vedle baziliky.

Betlém - jak rychle vypudit křesťany

Jinou formou útlaku křesťanů je urbanistická politika palestinské samosprávy, která usiluje

o posílení muslimů na úkor křesťanů. Nejlepším příkladem této politiky je Betlém. Jak jsme již uvedli, na počátku 90. let tvořili ještě křesťané tohoto místa, kde se narodil Kristus, většinu 60%. Neměli však nejmenších pochyb o tom, že předání tohoto místa pod správu Palestinské samosprávy (dohoda v Oslo v r. 1993) bude znamenat počátek nových obtíží. Nebylo to náhodou, že tehdejší křesťanský primátor Betléma Elias Frei usiloval, aby Betlém zůstal v oblasti Izraele jako součást Jeruzaléma. Varoval, že v opačném případě bude Betlém místem s kostely, ale bez křesťanů. Další vývoj ukazuje jasně, že se vůbec nemýlil.

Krátce po nástupu palestinské správy v roce 1995 byl Betlém připojen do oblasti tří utečeneckých táborů muslimů Dehaisehe, El-Ayda a El-Azech. Tím se jednoznačně naklonily váhy ve prospěch muslimů. Arafat ihned učinil rozhodnutí v neprospěch křesťanů. Jmenoval nového starostu, rozpustil městskou radu, ve které měli většinu křesťané, a povolal novou, prozatím se stejnou účastí muslimů a křesťanů. Vzhledem k narůstajícímu podílu muslimů získali muslimové v radě brzy většinu. Nyní mají nejen značnou převahu, ale dominu-

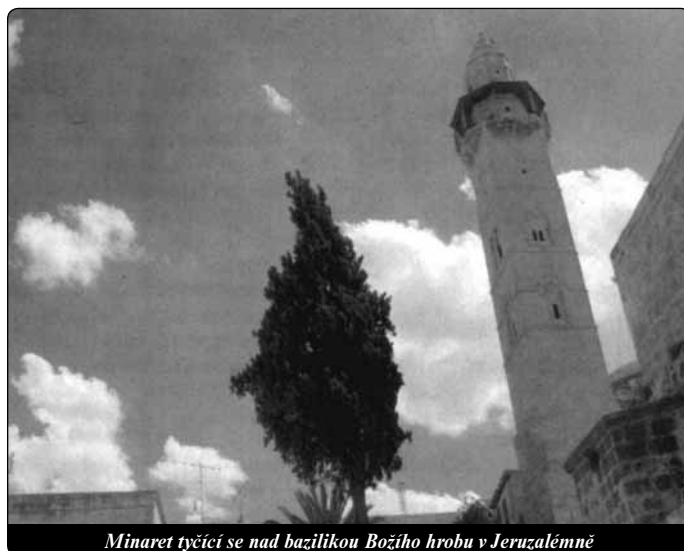
jí zde představitelé radikálních islámských organizací, které si často posluhují terorem: Hamas a Džihád.

V Palestině ustavičně pokračuje válka o území, a to nejen jako známý spor Židů a Arabů. O svou zemi musí bojovat i křesťanské rodiny a setkávají se přitom s nekompetencí a zlou vůlí Palestinské samosprávy, která útlak křesťanů představuje před světovou veřejností jako utlačování Arabů Izraelem.

Před několika lety byla křesťanská rodina Comtsiehu z Betléma, která vlastnila již několik pokolení území v největším obchodním centru, zbavena tohoto vlastnictví. Přihlásila se totiž muslimská rodina z Hebronu a protiprávně si činila nárok na toto území a také je obdržela. Křesťanská rodina se obrátila na soud, při vyhrála, ale palestinská policie výrok soudu sabotovala. Krátce nato byl výrok změněn a území obdrželi muslimové.

Podobným způsobem byl ze svého vlastnictví vypuzen dr. Samir Ausfor, který po svém otci zdědil plochu 9 000 m² kolem hrobu Ráchel. Závěť však samospráva zrušila, protože se přihlásil jeden muslim s údajnými nároky na toto území. Takových případů je mnoho.

Proti křesťanské totožnosti Svaté země bojuje palestinská samospráva také prostřednictvím svých školních učebnic. Ty představují Krista jako „palestinského proroka“. Zfalšování mají zjevně protizidovský charakter a mají znevážit Starý i Nový zákon. Tak se v těchto učebnicích tvrdí, že na Svaté hoře v Jeruzalémě nikdy nebyl žádný židovský chrám. Ten se měl nacházet v Jerichu nebo někde jinde na bližší neurčeném místě mimo Jeruzalém. To znamená, že ani Nový zákon nemluví pravdu, když uvádí, že Kristus byl v Jeruzalémě obětován a že z chrámu vyhnal překupníky.

Mínaret tyčící se nad bazilikou Božího hrobu v Jeruzalémě

Nazaret – minaret u baziliky Zvěstování

Když mluvíme o zhoršujících se podmínkách křesťanů ve Svaté zemi, je třeba uvést, že vina není jen na straně Palestinců. Rovněž izraelská vláda má v tom směru své „úspěchy“. Nejde jen o bezohledné bombardování křesťanských míst, ale také o tolerování a někdy i podporu postupu islamistů. Nejvíce počinný je v tomto ohledu případ Nazareta a plánované výstavby mešity v bezprostřední blízkosti baziliky Zvěstování.

Nazaret byl vždy na území Izraele. V roce 1995 vykázal Izrael městské radě území v sousedství baziliky Zvěstování. Původně zde měl vzniknout park a centrum turistických služeb. Tento plán padl, když místní muslimové vystoupili s „důkazem“, že tento terén patřil kdysi muslimské VAQF a jako takový je určen pro stavbu mešity. Neměla to být jakákoliv mešita, protože její minaret měl mít výšku 82 m a měl zcela zastínit výhled na baziliku. Mešita měla být věnována památce „bratrance Saladina“, který porazil křesťany v roce 1187 a odebral jim Jeruzalém.

Politika zastiňování křesťanských chrámů má dlouhou tradici. Právě zmíněný Saladin nařídil vybudovat v sousedství baziliky Božího hrobu v Jeruzalémě

dvě velké mešity, které měly za cíl být předmostím pro devastaci křesťanské baziliky. V roce 1997 islamisté v Nazaretě ani nečekali na oficiální rozhodnutí a postavili na místě vedle baziliky velký stan, který měl fungovat jako provizorní mešita. Její bezpečnost zajišťovala trvalá stráž.

Izraelská vláda navzdory mnoha mezinárodním protestům potvrdila změnu územního plánu a dala povolení k stavbě mešity. Díky ústupkům radikálních islamistů měl být stan během návštěvy Jana Pavla II. v roce 2000 odstraněn, ale nedošlo k tomu a během homilie Jana Pavla II. v bazilice Zvěstování musel Svätý otec homilii přerušit, protože ji zcela narušoval svým hlasitým voláním muezin v mešitě.

V roce 2005 se objevila kniha Elizy Pinny, která je expertem na otázky vtahů na Blízkém východě. Kniha má titul: *Soumrak křesťanství v Palestině*. Autorka tvrdí, že hlavním činitelem pronásledování křesťanů v Palestině je islámský fundamentalismus, který dal druhé palestinské intifádě charakter nejen izraelsko-arabské války, ale také války náboženské – konfliktu islámu s judaismem a následně i s „lidmi neděle“ – s křesťany.

*Z Miňujcie się 2/2006
přeložil -ls-*

Prostor před bazilikou Zvěstování, kde měla být vybudována mešita, která by se svým osmdesát metrů vysokým minaretem baziliku zcela zastínila

KNĚŽSKÉ SVĚCENÍ KONVERTITY

V Mnichově udělil kardinál Wetter kněžské svěcení bývalému evangelickému pastoraovi, který vstoupil do katolické církve. Tento 46letý muž je ženatý a má děti. Vatikán vydal k jeho kněžskému svěcení zvláštní povolení.

PŘÍJEM 16 € MĚSÍČNĚ

Pater Juan Lopez je knězem diecéze Huánuco severovýchodně od hlavního města Limy. Žije v Chaglla ve výšce několika tisíc metrů n. m. Pečuje o věřící roztroušené v horách. Jeho farnost čítá 50 000 věřících. Navštěvuje je ve jejich vesnicích, uděluje svátosti a naslouchá jejich starostem. Jeho chudý příbytek není vybaven ani lůžkem. Jako záchod slouží prohlubeň a vědro s vodou. Musí vykonávat náročné pěší túry. Teprve několik týdnů má k dispozici osla, kterého mu věnovala „Kirche in Not“. Diecéze mu může dát měsíčně jen 16 €. Často ho zvou ke stolu chudé rodiny, které samy žijí v nouzi. Podporu, kterou dostal od Kirche in Not, nechce použít pro sebe. V děkovním dopisu napsal: „Vaše podpora mi umožní koupit pro mnohé mé farníky léky, které potřebují, ale které si nemohou zaplatit.“

FOTBALOVÁ HVĚZDA Z DÍTĚTE ULICE

Útočník fotbalového týmu Ekvádoru Carlos Tenorio střelil již v 8. minutě zápasu proti Kostarice branku. Tato fotbalová hvězda vyrostla v rámci projektu „Výchova dětí z ulice“, který zahájil v Ekvádoru před 40 lety misionář Angel Barbisotti z kongregace combomiánů, který se stal prvním biskupem v Esmeraldě.

OMLUVA ZA KOLABORACI DUCHOVNÍCH

Krakovský arcibiskup kardinál Stanisław Dziwisz se v rámci oslav Těla a Krve Páně před 15 000 účastníky veřejné omluvy za 15 % polských duchovních,

kteří se zapojili během minulého režimu do spolupráce s polskou tajnou policií. Současně vyzval věřící, aby zachovali svou důvěru ke katolické církvi v Polsku. Jeden polský kněz chtěl zveřejnit seznam kolaborujících duchovních krátce před návštěvou Benedikta XVI. v Polsku. Tomu kardinál Dziwisz zabránil. Oznámil, že tyto skutečnosti sám představí veřejnosti letos na podzim.

SEKTY V BRAZÍLIÍ

Brazilští biskupové chtějí vytvářením modlitebních skupin postavit hráz proti silnému šíření sekt. 80 % obyvatelstva tvoří katolíci, ale v poslední době velké množství mladých lidí na školách, univerzitách i v povolání přechází do různých sekt. Také sdělovací prostředky mají zahájit kampaň proti tomuto zlu. Je třeba hledat všechny možné cesty k evangelizaci mládeže. Biskup Carlos Verzeletti založil nadaci, která financuje provoz rozhlasové a televizní stanice a jeden katolický deník.

AKTIVNÍ ZPĚVÁČCI

Sbor dětí a mládeže z Eggensteinu „Coro Bambini“ dostal vyznamenání od organizace UNICEF. Za posledních devět měsíců členové sboru pomalovali 4000 kamenů a tyto výrobky pak prodávali při svých vystoupeních. Výtěžek 10 000 € posloužil k tomu, že mohla být v Africe zřízena jedna škola.

ÚSPĚCH DĚTSKÉ BIBLE

Dětská Bible „Bůh mluví ke svým dětem“, kterou vydává organizace „Kirche in Not“, byla nyní přeložena do 150. řeči, a to do jazyka „sindhi“, kterým mluví 20 milionů lidí v Pákistánu a v indickém státě Gujarat a Rajastan. Zatím bylo ve světě distribuováno 43 milionů exemplářů této knihy. Pro mnohé z nich to byla vůbec první tištěná kniha, která se jim dostala do rukou. Dětskou Bibli je možno najít ve 29 řečech také na internetu pod adresou www.kirche-in-not.de/kinderbibel.

25 let zjevení v Medjugorje

Více než 100 000 lidí se shromáždilo v Medjugorje kolem 25. června – 25 let po prvním zjevení v této malé chorvatské obci.

Ve farnosti Medjugorje se toto jubileum nijak zvlášť nepřipravovalo. Byl běžný modlitební program, ovšem přišlo na 100 000 lidí. Církev dosud neřekla svůj konečný úsudek o těchto zjeveních. Ani je neodsoudila, ani neschválila.

Proud poutníků se od počátečních let nikdy nepřerušil. Naopak, z celého světa přicházejí lidé na toto malé místo blízko Mostaru. Mnozí zde našli víru a obrácení.

Přítom poselství, která Matka Boží přináší každý měsíc, neobsahují nic senzačního: Matka Boží doporučuje všem lidem dobré vůle obrácení, modlitbu, zpočátku a četbu Písma.

O těchto fenoménech bylo už napsáno mnoho knih. Jedna z nejznámějších pochází od René Laurentina, který již na počátku lékařsky vyšetřoval všech šest dětí.

Existují také kritikové Medjugorje. Jedním z nejostřejších je biskup Ratko Perić, do jehož diecéze Mostar-Duvno toto poutní místo spadá. Je přesvědčen, že se nejedná o nadpřirozený fenomén.

Vatikánský mluvčí Joaquín Navarro Valls řekl agentuře CNS, že Vatikán nikdy nezakázal putovat do Medjugorje: „Nikomů nemůžeme zakázat jít do Medjugorje, pokud se tam neobjeví nějaké bludy. Jelikož nic takového se dosud nestalo, můžeme tam přijít, kdo chce.“

Ani skeptici nemohou popřít široké působení fenoménu Medjugorje. Po celém světě vznikají modlitební skupiny pod vlivem tohoto poutního místa. Ateisté a pochybovači zde nacházejí znovu víru, mladí mužové zde dostávají kněžské povolání.

Vídeňský kardinál Schönborn jednou řekl v interview

o Medjugorje: „Strom se pozná podle ovoce. V naší diecézi vidím stále na všech stranách lidi, kteří putují do Medjugorje. Jsou uchvázeni silou modlitby, objevují znovu svátost pokání a nacházejí radost v modlitbě.“

Alexander Fo, profesor italské literatury na univerzitě v Sieně a synovec známého italského spisovatele Daria Fo, řekl v rozhovoru pro *Avvenire*, že je velice udiven nad tím, co se s ním v Medjugorje stalo: „Tři dny v Medjugorje mi daly novou tichou jistotu a novou niternost. Jsem sám udivený nad takovým obrátem priorit. Jako nejdůležitější se mi nyní jeví přivést sám sebe do souladu s Bohem.“

Biskup Hnilica cituje kardinála Sirriho, který byl tehdy arcibiskupem v Janově: „Věřím v Medjugorje, i když jsem tam sám nikdy nebyl, protože duch Medjugorje obnovil moji diecézi.“

Stále častěji dochází ke spontánním uzdravením těžce nemocných lidí. Zatím zde bylo registrováno na 600 takových uzdravení. Některé případy jsou zvláště pozoruhodné: 51letý americký voják Artur Boyle z Hinghamu u Bostonu měl rakovinu ledvin a metastázu v plících. Měl podstoupit operaci, při které měla být vyoperována část plic. V Medjugorje se věnoval modlitbě a pokání. Po vykonání křížové cesty pocítil náhle, že všechny bolesti ustaly. Po návratu se podrobil vyšetření. Po rakovině nebylo ani stopy.

Ve farnosti Medjugorje je málo času na debaty o pravosti zjevení: „Jsme zde pro lidi, kteří sem přicházejí, zpovídáme a pečujeme o ně.“

Mnoho příchozích přiváděla zpočátku zvědavost. Dnes je tomu jinak. Dnes se počítají fronty u zpovědnic. „Nejdůležitější věci jsou zde dnes modlitba a svátosti. Lidé nemají čas hledat zázraky. Přicházejí, aby zde duchovně rostli.“

JAN, SYN ZEBEDEŮV – pokračování ze str. 2

zapotřebí žít s ním, a to tak jako on. To je možné jen v souvislosti se vztahem velké důvěrnosti, proniknutém vroucností a naprostou důvěrou. Je to to, k čemu dochází mezi přáteli; proto Ježíš jednoho dne řekl: *Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo dá život za své přátele. ... Nenazývám vás služebníky, protože služebník neví, co dělá jeho pán; ale nazývám vás přáteli, protože jsem vám dal poznat všechno, co jsem slyšel od Otce* (Jan 15,13.15).

Pozdější tradice

V apokryfech *Skutky apoštola Jana* není tento učedník představován jako zakladatel církvi ani jako vůdce komunit již ustanovených, nýbrž pokračuje v putování jako hlasatel víry při setkávání s dušemi, které jsou „schopny doufat a dojít spásy“ (18,10; 23,8). Všechno je vedeno paradoxním záměrem zviditelnit neviditelné. Ve skutečnosti ho východní církve nazývají prostě „Teolog“, tj. ten, kdo je schopný mluvit v přístupných termínech o božských věcech a odhalovat tajemný přístup k Bohu skrze přilnutí k Ježíši.

Kult apoštola Jana

Kult apoštola Jana zdomácněl nejdříve ve městě Efezu, kde podle staré tradice dlouho půso-

bil a nakonec tam zemřel v neobvykle pokročilém věku za císaře Trajána. Císař Justinian dal k jeho počtě postavit v VI. století velkou baziliku, ze které však zůstaly jen nevalné ruiny. Právě na Východě se těšil a těší velké úctě. V byzantské ikonografii je často představován jako stařec, podle tradice zemřel za císaře Trajána – a to v průběhu intenzivní kontemplace, tedy v chování, které nás vyzývá k mlčení.

A opravdu, bez náležitých usebrání není možné přiblížit se k tajemství nejvyššího Boha a k jeho zjevení. To také vysvětluje, proč před několika lety ekumenický patriarcha Cařihradu Atanagoras, kterého papež Pavel VI. objal při nezapomenutelném setkání, prohlásil: „Jan stojí u počátku naší velice hluboké spirituality. Tak jako on, ti, kteří mlčí, poznávají ono tajemství výměny srdcí, vzývají Janovu přítomnost a on zapaluje jejich srdce.“ (O. Clement, *Dialoghi con Atenagora*, Torino 1972, s. 159) Kéž nám Pán pomáhá, abychom vstoupili do Janovy školy, abychom se naučili velké lekci lásky tak, abychom se cítili Ježíšem milováni až do krajnosti (Jan 13,1) a dali za něj svůj život.

Bollettino Vaticano 5. 7. 2006
Mezitaluky redakce Světla

PŘÍPRAVA NA PAPEŽSKOU NÁVŠTĚVU

Návštěva papeže Benedikta XVI. v Bavorsku se připravuje nejen jako „velká událost“, ale především jako „duchovní událost“. V tom smyslu dalo mnichovské arcibiskupství pokyn 750 farnostem arcidiecéze. O všech čtvrtcích od 6. července do 31. srpna koná 7 řeholních kongregací a dvě duchovní společenství vždy od 18. do 20. hodiny zvláštní nověnu v mnichovském dómu Panny Marie. Již více než deset let se každý čtvrtek koná v dómě adorace před vystavenou Nejsvětější Svátostí. Modlitby připravené pro tuto nověnu byly rozšířeny v celé diecézi i mimo ni. Jsou v nich použity pasáže z encykliky *Deus Caritas est*.

PAPEŽSKÁ DOVOLENÁ

Ihned po pastorační cestě do španělské Valencie zahájí Svatý otec svou dovolenou. Horké letní dny od 11. do 28. července bude papež Benedikt XVI. trávit opět v Les Combes v údolí Aosta. V tu dobu se nebudou konat pravidelné týdenní generální audience. Obnoveny budou 2. srpna. Zbytek léta pak bude trávit v rezidenci Castel Gandolfo.

EDITORIAL - pokračování ze str. 2

nejlépe zvážit a stanovit, co je možno v té které situaci připustit a co naopak vyloučit. Jestliže si účastník postaví hlavu a rozhodne se jednat na vlastní pěst, vystavuje značnému ohrožení sebe i druhé.

Této uvědomělosti bylo v našich podmínkách dosaženo teprve tím, že byla uplatněna nová „motivační složka“ pro dodržování pravidel, která se trefila do černého. Co nezmohlo svědomí, odpovědnost a ohled na druhé lidi, na co nestačil respekt k autoritě ba ani finanční postih, toho mohla nakonec dosáhnout teprve reálná a citelná hrozba ztráty hodnoty, která v povědomí řidičů zaujala to nejvyšší místo: řídičského průkazu. Hrozba, že nebudou moci nasednout do svého milovaného vozu, je pro ně skutečně nejen nepředstavitelně děsivá, ale současně náležitě pokořující. Potvrzuje se tak starý pedagogicko-psychologický princip, že jako skutečný trest se může uplatnit jen to, co za trest pokládá postižený, nikoliv trestající.

Není to pro naši společnost ovšem nijak lichotivé, že její členové jsou ochotní zareagovat teprve při uplatnění takto „drastických postihů“. Protože zdrojem nekázně je především nenapravitelná pýcha a neochota uznat nad sebou jakoukoliv autoritu, mohla se osvědčit jedině taková opatření, která postihují citelně právě tuto lidskou pýchu a suverenitu.

Nekázeň na silnicích je ovšem jen jedním ze zvláště markantních příznaků hluboké nemoci společnosti, která se mylně domnívá, že její rozum zvítězil nad Bohem, takže si je příliš jistá sama sebou a přímo se holedbá svou nevázaností a neúctou k autoritě i ke všemu posvátnému jako k zastaralému a překonanému. Lze si jen přát, aby pozitivní dopad nových opatření v silničním provozu vyvolal v naší společnosti konečně otázku, zda se přece jen

nevyplatí uznat Autoritu a její promyšlený řád a přijmout požadavek podřízenosti jako samozřejmou záruku osobního i společného blaha. Podobně jako na silnici i v životě jsme jeden vedle druhého na riskantní cestě k vytčenému cíli a nezbyvá nám než respektovat nezbytná pravidla, podmínky, výstrahy a směrovky i ostatní spoluúčastníky „životního provozu“. Taková pravidla skutečně existují a stojí za nimi ta nejpovolnější Autorita, která jako Projektant i Stavitel celé této životní dopravní sítě i všech jejich účastníků zná do všech podrobností, jaký je optimální kompromis mezi dostatečnou plynulostí a bezpečností provozu, a může nanejvýš kvalifikovaně a odpovědně stanovit, jak se v té které situaci zachovat, co je možné připustit a co naopak vyloučit, aby všichni, kdo jsou na cestě, dospěli bezpečně ke svému konečnému cíli. Božská Autorita se však ode všech pozemských podstatně liší ve svém vztahu k účastníkům. Nespolehá na represivní metody, nemá policii ani bodový systém. Vsadila všechno na to, že účastníci ocení její nekonečnou lásku a starostlivou péči a najdou v sobě tolik úcty k nejvyššímu, nejsvětějšímu a nejdobrotivějšímu Stvořiteli i k sobě navzájem, aby přijali a respektovali tento božský řád.

Kdo jiný by měl být právě uprostřed dnešní nezdravě sebevědomé společnosti výrazným

příkladem, jak velice se vyplácí úcta k Nejvyššímu a jeho zákonu, ne-li ti, kteří se hlásí k vyznačujícím jediného a pravého Boha. Ale jak konstatoval Pavel VI., už i mezi ně pronikla ona satanová kouřová clona klamně sebestjistoty a zkalila úctu k Bohu přímo v jejím zdroji. Konkrétně si na tento stav stěžoval i Jan Pavel II. a dal vypracovat obširný seznam projevů nekázně a přeštoků, k nimž dochází tam, kde by kázeň jako projev opravdové úcty měla být na té nejvyšší úrovni. Ale napomenutí Církve o nešvarech v liturgii *Redemptio-nis Sacramentum* zatím zůstala namnoze bez ohlasu. Trvalo dosti dlouho, než se začalo uvažovat také o kořenech tohoto stavu. Odkud se vzala tato mentalita uvolněnosti a subjektivismu? Nepomyslelo se na nebezpečí, že příliš rázný rozchod s původní prastarou tradicí může v lidech vytvořit povědomí, že dobré je už jen to, co je nové, protože je to nové, a tak roste smělost odkládat jako překonané i to, co je neporušitelné a svaté. Pozornost se obrátila více k tomu, co se bude líbit lidem, než k opravdové a pokorné úctě k Bohu. Výsledkem je ztráta toho, co je podstatou atmosféry bohopoety, a tím je **sacrum** neboli posvátno. Posvátno je třeba žárlivě střežit. To vědí dobře nejen náboženství, ale i světské instituce. Kdo osobně zažil nebo byl svědkem slavnostní promoce v aule Karolína, jistě prožil a pocítil, jak zvláštní oděv hodnostářů, symboly, důstojná hudba, sám obřad a povin-

ná úcta k hodnostářům navozuje atmosféru posvátna a mimořádné, jedinečné a slavnostní události. Ani za velkého vedra nenapadne žádného z hodnostářů dát stranou talár. Neumíme si představit, že by průvod rektora doprovázela rytmická skupina. Ani při velkém počtu diplomantů nepomyslí nikdo na to, že by se obřad měl urychlit a že by diplomy mohl rozdávat také pedel, případně, že by si absolventi mohli diplomy sami brát ze stolu.

Bohoslužba je nekonečně víc než promoce. Znamená osobní setkání se samotným Bohem. Znamená prožitek jedinečné příležitosti, že Nejvyšší a Nejsvětější, svrchovaný Stvořitel a Pán si osobně vyhradil čas a prostor, aby se svému tvoru zcela věnoval. Jít do chrámu na bohoslužbu představuje jedinečnou příležitost vyjít ze všeho všedního, z obyčejného a světského prostředí a vstoupit do atmosféry a dění zcela odlišného, do Božích síní, které celým svým vzhledem, uspořádáním a zaměřením uvádějí do skutečnosti: zde je trůn Nejvyššího. Úbytek posvátného v chrámovém prostoru tomu nijak nepomáhá, vede i k nežádoucí změně smýšlení. Může se věřící cítit více povznesen k Bohu a k větší úctě k němu před oltářem, na kterém vidí jen v jednom rohu kytičku a ve druhém dvě nebo tři svíčky, takže připomíná spíše obyčejný stůl? Nebo poklekně raději před skutečným oltářem, který svým centrálním vzezřením a uspořádáním směřuje a vyzývá ke klanění a k oslavě Pána a jeho Kříže? Do jeho výstavby a trvalé výzdoby vložila zbožnost předků všechnu svou úctu a uměleckou tvořivost a dovednost, protože v něm chtěla Bohu uchystat vznešený trůn. Kéž nám Duch Svätý pomůže dobře odlišit to, co chtěl v této oblasti přinést Koncil, od toho, co do změn a novot vnesly jiné zájmy, abychom se i zde k blahu celé Církve trefili do černého.

-š-

Výzvy fatimského poselství (65)

25.

NEZNEUŽÍVAT JMÉNO HOSPODINA, SVĚHO BOHA

Nezneužiješ jméno Hospodina, svého Boha. Hospodin nenechá bez trestu toho, kdo by jeho jména zneužíval (Dt 5,11).

Toto přikázání nás zavazuje žít v pravdě s Bohem, s bližním i se sebou samým. Bohu je odporná lež, protože Bůh je pravda. V Evangelii sv. Jana čteme: *A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. Viděli jsme jeho slávu, slávu, jakou má od Otce jednorozený Syn, plný milosti a pravdy (Jan 1,14).* A na jiném místě téhož posvátného textu nám Ježíš Kristus říká o sobě samém: *„Já jsem cesta, pravda a život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne“ (Jan 14,6).* Jestliže, jak říká Ježíš, nemůžeme přijít k Otci než skrze něho a on je pravda, dokazuje to, že nemůžeme jít k Bohu než skrze cestu pravdy.

Boha nemůžeme oklamat, protože on proniká a vidí všechno jako v křišťálové vodě, která vyvěrá z nejčistšího pramene. Bůh má stále před sebou naše skutky, naše úmysly, naše tužby.

Upadáme v pravdivosti vůči Bohu, když neplníme svá příslibení, své sliby a své přísahy. V Písmu svatém je psáno: *Zavážeš-li se slibem Hospodinu, svému Bohu, nebudeš váhat jej splnit; neboť Hospodin, tvůj Bůh, to bude od tebe určitě požadovat; dopustil by ses provinění. Nebudeš-li se zavazovat slibem, nedopustíš se provinění. Budeš dbát na to, co vyšlo z tvých rtů, a uděláš, co jsi Hospodinu, svému Bohu, dobrovolně slíbil, k čemu ses svými ústy zavázal (Dt 23,22-24).*

Proto když neplníme své sliby, klameme Boha. Naše sliby, naše přísahy a naše příslibení vyzývaly Boha nadarmo. Navíc, jak nám praví posvátný text, nikdo nás nenutil slibovat; přinesli jsme Bohu tuto oběť dobrovol-

ně. Proto, když jsme tak učinili, jsme povinni to zachovávat.

Rovněž nemůžeme klamat bližního a ještě méně vzývat jméno Boží jako svědka našich falešných, lstivých a prohnaných tvrzení. Bůh pokládá za učiněné sobě všechno zlo a všechno dobro, které jsme učinili bližnímu. Tak nás to učí Ježíš Kristus v evangelii: *„Amen, pravím vám: Cokoli jste udělali pro jednoho z těchto mých nejposlednějších bratrů, pro mne jste udělali“ (Mt 25,40).* A Bůh na to pamatuje, aby nás za to potrestal či odměnil. Tak to vidíme ve scéně Posledního soudu: *Až přijde Syn člověka ve slávě a s ním všichni andělé, posadí se na svůj slavný trůn a budou před něj shromážděny všechny národy. A oddělí jedny od druhých, jako pastýř odděluje ovce od kozlů. Ovce postaví po své pravici, kozly po levici. Tu řekne král těm po své pravici: „Pojďte, požehnaní mého Otce, přijměte jako úděl království, které je pro vás připravené od založení světa. Neboť jsem měl hlad, a dali jste mi najíst, měl jsem žízeň, a dali jste mi napít; byl jsem na cestě, a ujali jste se mě, byl jsem nahý, a oblékli jste mě; byl jsem nemocen, a navštívili jste mě, byl jsem ve vězení, a přišli jste ke mně.“ Spravedliví mu na to řeknou: „Pane, kdy jsme tě viděli hladového, a dali jsme ti najíst, žíznivého, a dali jsme ti napít? Kdy jsme tě viděli na cestě, a ujali jsme se tě, nebo nahého, a oblékli jsme tě? Kdy jsme tě viděli nemocného nebo ve vězení, a přišli jsme k tobě?“ Král jim odpoví: „Amen, pravím vám: Cokoli jste udělali pro jednoho z těchto mých nejposlednějších bratrů, pro mne jste udělali.“ Potom řekne i těm po levici: „Pryč ode mne, vy zlořečení, do věčného ohně, který je připraven pro ďábla a jeho anděly. Neboť jsem měl hlad, a nedali jste mi najíst, měl jsem žízeň, a nedali jste mi napít, byl jsem na cestě, a neujali jste se mě, byl jsem nahý, a neoblékli jste mě, byl jsem nemocen a ve vězení, a nenavští-*

vili jste mě.“ Tu mu na to řeknou také oni: „Pane, kdy jsme tě viděli hladového nebo žíznivého, na cestě nebo nahého, nemocného nebo ve vězení, a neposloužili jsme ti?“ On jim odpoví: „Amen, pravím vám: Cokoli jste neudělali pro jednoho z těchto mých nejposlednějších, ani pro mne jste neudělali.“ A půjdou do věčného trápení, spravedliví však do věčného života (Mt 25,31-46).

Bůh se zde ukazuje jako otec, který považuje za učiněné sobě ono dobré či zlé, co se činí jeho dítětem. Jestliže nám Bůh takto hovoří o dobru, které jsme zanedbali vykonat ve prospěch svých bratrů a sester, co teprve nám řekne o zlu, které jsme zapříchčili? Co nám řekne, jestliže lživým, vypočítavým či lstivým způsobem klameme bližního? A klameme ho, když zneužíváme jeho prostotu či důvěru, kterou do nás vložil, a ospravedlňujeme se přitom slovy: „Neměl být takový hloupý, neměl se dát oklamat!“ Ale jaká bude odpověď Boží na všechnu tuto sérii klamání, jichž je naneštěstí svět plný?

Lži je všechna faleš, všechno pokrytectví, všechna přetvářka. Její závažnost je tím větší, čím větší je škoda způsobená Boží slávě a dobru bližního. V evangelii můžeme vidět, jak Bůh odsuzuje tento hřích: „Běda vám, učitelé Zákona a farizeové, pokrytci! Odvádíte desátky z máty, z kopru a z kmínu, ale zanedbáváte, co je v Zákoně daleko důležitější: spravedlnost, milosrdenství a věrnost. Tohle jste měli dělat, a tamto zanedbávat. (...) Dovězte tedy míru svých předků! Hadí, zmijí plemeno! Jak budete moci uniknout před odsouzením do pekla?“ (Mt 23,23.32-33).

A Ježíš obviňuje učitele Zákona slovy: „Běda i vám, učitelům Zákona! Uvalujete na lidi břemena, která sotva mohou unést, a sami se těchto břemen nedotknete ani jedním prstem“ (Lk 11,46). Pán uzavírá tuto řeč následující radou svým učedníkům: „Varujte se farizejského kvasu, to znamená pokrytectví. Nic není zaha-

leného, že by to nebylo odhaleno, a nic skrytého, že by to nebylo poznáno. (...) Nebojte se těch, kdo zabijejí tělo, ale potom už nemají, co by ještě udělali. Ukážu vám, koho se máte bát: Bojte se toho, který když usmrtí, má moc uvrhnout do pekla. Ano, říkám vám: toho se bojte“ (Lk 12,1-5).

Někdy se nám tato řeč Ježíše Krista zdá tvrdá, ale všechna tvrdost spočívá v takovémto počínání s našimi bratry a sestrami. Z hlediska Božího je on Otec, který brání své děti, a Soudce, který stejně odměňuje dobro a trestá zlo.

Jestliže se letmo podíváme na svět, jak žil v době Ježíšově a jak naneštěstí žije dodnes, obraz, který se nám ukáže, je hrozný! A přece je skutečný, jak v tom, co se vztahuje na Boží slovo, tak v tom, co říká o životě lidí. Zneužívání nevědomosti bližního, slabosti bližního, potřeby bližního a důvěry bližního: toto všechno je klam, hřích proti spravedlnosti, proti zákonu lásky a proti pravdě. Když Pán myslel na tuto zneužívání, řekl: „Mějte se na pozoru před nepravými proroky: přicházejí k vám převlečení za ovce, ale uvnitř jsou draví vlci. (...) Každý strom, který nenese dobré ovoce, bude poražen a hozen do ohně“ (Mt 7,15.19).

Mnohokrát lžeme sami sobě a klameme sami sebe. Vedeni slepotou vášně, která nás svádí, slibujeme si štěstí tam, kde není.

Bůh nás stvořil svobodné, schopné myslet, chtít a rozhodovat se. Jsme bytostmi, které myslí a které poznávají až tam, kam dosahuje schopnost vlastního rozumu chápat. V síle tohoto svého myšlení a tohoto svého rozumu jsme pak odpovědní za své činy, které konáme ze svobodné vůle.

Klameme sami sebe vždy, když zaměňujeme dobro za zlo a dáváme se svést svými špatnými sklony, aniž bychom mysleli na závažné důsledky, které nám z toho vyplývají. Ježíš Kristus,

když hovořil s Židy, řekl: „*Amen, amen, pravím vám: Každý, kdo páchá hřích, je otrokem hříchu. (...) Váš otec je ďábel a vy chcete dělat, co váš otec žádá. On byl vrah od počátku a nedrží se pravdy, protože v něm pravda není. Když mluví lež, mluví z toho, co je mu vlastní, protože je lhář a otec lži*“ (Jan 8,34.44). Ďábel, vedený pýchou, byl vrahem sebe samého a všech, které svedl s sebou; oklamal sebe samého a oklamal ty, kteří ho následovali. Tím, že se chtěl zvýšit nad Boha, padl do hloubky propasti; sestoupil tam, odkud chtěl vystoupit!

Totéž se stává nám, když se necháváme svést pokušeními ďábla, světa a těla. Hle, jak nám posvátný text popisuje jedno z pokušení, které ďábel připravil Ježíši Kristu: *Potom ho ďábel vzal s sebou do Svatého města, postavil ho na vrchol chrámu a řekl mu: „Jsi-li syn Boží, vrhni se dolů. Je přece psáno: „Svým andělům dá o tobě příkaz, takže tě ponесou na rukou, abys nenarazil nohou na kámen.““ Ježíš mu odpověděl: „Také je psáno: „Nebudeš pokoušet Pána, svého Boha““ (Mt 4,5-7). Často nás svádí pokušení pýchy; naneštěstí neumíme odporovat, jako odporoval Kristus. „Vrhni se dolů, nic zlého se ti nestane! Přijdou andělé, aby tě nesli na rukou; neublížíš si o kameny, na které padneš. A budeš podívanou pro svět, který tě nepřestane obdivovat.“*

To je klam pokušení k pýše! Vrhni se dolů, do propasti neřestí, nic zlého se ti nestane! Sestup! Ale proč nám nenavrhuje vystoupit místo sestoupit? Vystup, pozdvihni se nahoru! Buď čistý, buď cudný, buď spravedlivý, buď věrný Bohu a bližnímu, buď umírněný ve svém jednání. Pozdvihni se a Bůh tě přijme do svého otcovského náručí. Proč nám pokušení neradí vystoupit místo sestoupit? Protože vystoupit je pravda a sestoupit je lež; a jsou-li ďábel, neřest, vášeň a svět lháři, nemohou nám poradit pravdu. Tak se často necháme oklamat a uvědomíme si to až tehdy, když shledáváme, že jsme ztraceni.

Abychom překonali pokušení, která nás obklopují, musíme bojovat proti lži, protože všechna pokušení jsou lživá. V Apokalypse sv. Jan popisuje boj dobrých andělů, kteří zůstali věrní Bohu, proti zlým andělům, jež se vzbouřili: *Tehdy nastal na nebi boj: Michael a jeho andělé se dali do boje s drakem; drak a jeho andělé se postavili proti nim, ale neobstáli a přišli o svoje místo v nebi. Velký drak - starý had, nazývaný ďábel a satan, svůdce celé země - byl svržen na zem a jeho andělé byli svrženi s ním (Zj 12,7-9). Vidíte, jak Písmo svaté nazývá ďábla: svůdce celé země. Pokušení je vždy svádějící, ať už vychází z nás samých, ze světa či od ďábla; je vždy lží: slibuje nám to, co nám nemůže dát.*

Pravé štěstí se nachází pouze v Bohu: čím více se vzdalujeme od Boha, tím více sestupujeme a stáváme se nešťastnými; čím více se přibližujeme Bohu, tím více jsme šťastní a rosteme, protože jedině v Bohu se nachází pravá spravedlnost, pravá láska a velikost. Proto nám Bůh zakazuje zneužívat jeho jména na dosvědčení lži.

Ave Maria!

(Pokračování)

Přeložil P. Štěpán M. Filip OP

Liturgická čtení

Neděle 23. 7. - 16. neděle v mezidobí

1. čt.: Jer 23,1-6

Ž 23(22),1-3a.3b-4.5.6

Odp.: 1 (*Hospodin je můj pastýř, nic nepostrádám.*)

2. čt.: Ef 2,13-18

Ev.: Mk 6,30-34

Slovo na den: Na opuštěné místo.

Pondělí 24. 7. - nez. pam. sv. Šarbela

Makhlúfa

1. čt.: Mich 6,1-4.6-8

Ž 50(49),5-6.8-9.16bc-17.21+23

Odp.: 23b (*Kdo žije správně, tomu ukáží Boží spásu.*)

Ev.: Mt 12,38-42

Slovo na den: Pokolení zlé a nevěrné hledá znamení.

Úterý 25. 7. - svátek sv. Jakuba

1. čt.: 2 Kor 4,7-15

Ž 126(125),1-2ab.2cd-3.4-5.6

Odp.: 5 (*Kdo sejí v slzách, žnout budou s jásotem.*)

Ev.: Mt 20,20-28

Slovo na den: Vaším otrokem.

Středa 26. 7. - památka sv. Jáchyma

a Anny

1. čt.: Jer 1,1.4-10

Ž 71(70),1-2.3-4a.5-6ab.15ab+17

Odp.: 15a (*Má ústa budou vyprávět o tvé spravedlnosti, Pane.*)

Ev.: Mt 13,1-9

Slovo na den: Užitek.

Čtvrtek 27. 7. - památka sv. Gorazda a druhů (v Čechách nez. pam.)

1. čt.: Jer 2,1-3.7-8.12-13

Ž 36(35),6-7ab.8-9.10-11

Odp.: 10a (*U tebe, Bože, je pramen života.*)

Ev.: Mt 13,10-17

Slovo na den: Blahoslavené oči a uši.

Pátek 28. 7. - ferie

1. čt.: Jer 3,14-17

Jer 31,10.11-12ab.13

Odp.: srov. 10d (*Hospodin bude nad námi bdít jako pastýř nad svým stádem.*)

Ev.: Mt 13,18-23

Slovo na den: Světské starosti a záliba v bohatství slovo udusí.

Sobota 29. 7. - památka sv. Marty

1. čt.: 1 Jan 4,7-16

Ž 34(33),2-3.4-5.6-7.8-9.10-11

Odp.: 9a (*Okuste a vízte, jak je Hospodin dobrý.*)

Ev.: Jan 11,19-27 nebo Lk 10,38-42

Slovo na den: Marto, Marto!

Breviář pro laiky

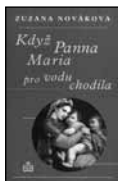
Uvedení do první modlitby dne:	NE 23. 7.	PO 24. 7.	ÚT 25. 7.	ST 26. 7.	ČT 27. 7.	PÁ 28. 7.	SO 29. 7.
Antifona	1136	1150	1673	1754	1722	1213	1768
Žalm	784	783	786	783	783	784	783
Ranní chvály:							
Hymnus	1136	1151	1438	1440	1723	1213	1769
Antifony	1137	1151	1438	1183	1198	1214	1229
Žalmy	1137	1152	813	1183	1199	1214	1229
Kr. čtení a zpěv	1140	1155	1675	1441	1724	1217	1770
Antifona k Zach. kantiku	706	1155	1439	1441	1442	1218	1443
Prosby	1140	1155	1675	1757	1724	1218	1771
Záv. modlitba	706	1156	1439	1441	1442	1218	1443
Modlitba během dne:							
Hymnus	1141	1156	792	1187	1203	1219	1233
Antifony	1142	1157	1172	1188	1204	1219	1234
Žalmy	1142	1157	1172	1188	1204	1219	1234
Krátké čtení	1144	1159	1676	1190	1206	1221	1236
Záv. modlitba	706	1159	1439	1191	1206	1222	1236
Nešpory:							
Hymnus	1132	1145	1160	1677	1440	1223	807
Antifony	1133	1146	1161	1439	1193	1208	808
Žalmy	1133	1146	1161	1678	1193	1209	808
Kr. čtení a zpěv	1135	1149	1164	1680	1441	1730	810
Ant. ke kant. P. M.	705	706	1164	1439	1442	1443	706
Prosby	1135	1149	1165	1681	1764	1731	811
Záv. modlitba	706	706	1165	1439	1441	1442	707
Kompletář	1238	1242	1247	1250	1254	1257	1238

NOVINKA

KDYŽ PANNA MARIA PRO VODU CHODILA
Zuzana Nováková

Básniřka Zuzana Nováková, autorka mnoha dětských knížek, především pohádkových, se v tomto svazečku představuje cyklem veršů a modliteb. Některé jsou určeny hlavně těm nejmenším, už třiletým, jiné školákům a šolačkám. Uplatní se dobře doma v rodinách i při recitaci. Jsou snadno zapamatovatelné a děti si mezi nimi mohou najít i každodenní modlitbu. Barevná doprovodná vyobrazení z děl starých mistrů.

Matice cyrilometodějská s. r. o., brož., A6, 42 stran, 87 Kč

Z JINÝCH NAKLADATELSTVÍ

CESTA DO FATIMY

Ivan Kolman – Stones Erben

Obyčejná pohlednice z Fatimy stála na počátku rozhodnutí putovat do mariánského poutního místa... Svě zážitky a dojmy sugestivním způsobem zpracovali dva poutníci do knižní podoby, a nabízejí tak čtenáři zajímavý cestopis plný pozoruhodných postřehů.

Karmelitánské nakladatelství, brož., A5, 160 stran, 179 Kč

DOTISK

O PRAVĚ MARIÁNSKÉ ÚCTĚ

Sv. Ludvík Maria Grignion z Montfortu

Jeden z neznámějších spisů o Panně Marii vůbec. Papeže Jana Pavla II. ovlivnila tato kniha už jako mladého kněze tak, že si za své biskupské i papežské heslo vybral Grignionovu krátkou zásvětnou modlitbu Totus tuus: „Jsem celý Tvůj a všechno, co mám je Tvé, můj milý Ježíši, skrze Marii, Tvou svatou Matku.“ Publikace je doplněna světcovým životopisem a doporučeními několika papežů 20. století. Druhé, přepracované a doplněné vydání – dotisk.

Matice cyrilometodějská s. r. o., brož., 122x189 mm, 232 str., 124 Kč

HOSANA 3

Třetí díl oblíbeného křesťanského zpěvníku, ve kterém nalezneme mnoho nových písní od autorů známých (Karel Řežábek, Jiří Černý, Bob Fliedr, Jana Svobodová-Březovská) i méně známých (Martin Gřiva, Vojtěch Král, Benedikta Forejtová, Petr Šabaka a další). Nová Hosana obsahuje i několik nových mešních ordinárií. Její třetí oddíl je věnovaný dětským písním a obsahuje nejen kompletní soubor dětských písniček z předchozích dílů Hosany, ale i řadu novinek. Předmluvu k třetímu dílu napsal pražský biskup Mons. Karel Herbst SDB.

Portál, s. r. o., váz., 110x164 mm, 694 stran, 290 Kč

Objednat a zakoupit lze také předchozí díly **Hosana 1 a 2**. Cena jednoho dílu je 250 Kč.

Objednávky knih – tel. 587 405 431, fax 585 222 803

Administrace a inzerce týdeníku Světlo – tel./fax 585 222 803

Matice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc 1, e-mail: knihy@maticecm.cz

Kompletní nabídku knižní produkce MCM naleznete na internetové adrese www.maticecm.cz

772 00 Olomouc 2
147/2002
P.P.

TZ

**Matice cyrilometodějská s. r. o.
Dolní nám. 24
771 11 Olomouc 1**

SVĚTLO – týdeník Matice cyrilometodějské. Vydává Matice cyrilometodějská v Olomouci, Černochova 7 - IČO 533866. Tiskne nakladatelství Matice cyrilometodějská s. r. o., Olomouc. Redakce: Josef Vlček, PhDr. Lubomír Štula. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství olomouckého č.j. 54/98 ord. Církevní schválení se uděluje časopisům jako potvrzení, že v nich nejsou bludy v oblasti víry a mravů. Neznamená to však, že udělovatel schválení se ztotožňuje s názory jednotlivých článků. Adresa redakce a administrace: Matice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc 1; telefon a fax 585 222 803 (e-mail: svetlo@maticecm.cz; <http://www.maticecm.cz/svetlo>; objednávky týdeníku a knih, inzerc: knihy@maticecm.cz). Registrací značka MK CR E 7225. Administrace pro Slovenskou republiku: RODENY, Vinohradnícka 11, 949 01 Nitra, telefon 0042137/741 83 83; podávání novinych zasílelok povolené SP, s. p. ZSRP Bratislava, č.j. 3335-OPC zo dňa 21. 5. 1996. Prohlášení redakce: U článků o tzv. soukromých zjeveních, k nimž se doposud církevní autorita nevyjádřila (jako Litmanová, Medzugasorje aj.), se podřizujeme konečnému úsudku církve. Nevyžadáme nezveřejnění příspěvků nevracíme.